

КИР БУЛИЧОВ
ОСТРОВЪТ НА РЪЖДИВИЯ
ЛЕЙТЕНАНТ

Част 6 от „Алиса от XXI век“

Превод от руски: О_ВОЈЕ, 2023

chitanka.info

КАКВО КАЗАХА ДЕЛФИНИТЕ

Алиса се събуди от тихо почукване по прозореца. Зад стъклото, по перваза, едно врабче скачаше и блъскаше стъклото с клюна си, опитвайки се да стигне до чинията с ягоди на перваза на прозореца. На врабчето не струваше нищо да направи пет крачки встрани и да влети в стаята през съседната отворена врата, но умът му на врабче не беше достатъчен за това.

Алиса слезе внимателно от леглото, отиде на пръсти до прозореца и премести чинията така, че врабчето да може лесно да я достигне. Но то не разбра, че Алиса му иска доброто. Врабчето раздражено размаха криле и отлетя.

— Глупчо — каза Алиса, след това избра най-голямата ягода и я изяде.

Тя щеше да яде и още, но роботът, икономка на име Поля, който усети, че нещо не е наред, вече се беше търкулнал в стаята и каза, че е по-добре първо да си измие зъбите и очите, а ягодите няма да избягат никъде.

— Какво разбираш — каза Алиса. — Птиците се въртят около тях.

След работа в стаята влезе марсианската богомолка, внимателно пренареждайки жълтите си крака като компас. Тя не ядеше ягоди, но когато чу, че Алиса се е събудила, реши да заеме перваза на прозореца, огрян от слънцето.

— Сега идвам — каза Алиса на Поля. — Татко тръгна ли вече?

— Баща ти ще се върне за вечеря — каза роботът. — Оставил ти е бележка.

Поля се поколеба малко на вратата и добави не без гордост:

— Днес грисът се оказа без бучки.

— Виж това не е за вярване — каза Алиса. — Досега не се е случвало. Какво направи?

— Разбърках го.

Алиса погледна тъжно ягодите, след което бутна чинията, така че богомолката да има къде да легне. Алиса още искаше ягоди, но роботът не си тръгваше, гледаше я от вратата по досаден начин.

На масата в трапезарията имаше бележка, която баща ѝ беше продиктувал на пишещата машина преди да излезе.

„Алиса, слушай икономката. Ще се върна в два часа. Огромна молба: не изнасяй миелофона от къщата. Ако не забравяш, видеофонирай на дядо си, липсваш му. Татко“.

Писмото беше грешка. Алиса можеше и въобще да не си спомни за миелофона, но щом прочете бележката, се сети за делфините.

— Грисът вече изстина — каза роботът.

— Къде ми е пастата за зъби? — попита Алиса от банята. — Оставих я тук вчера.

Алиса бутна чашата с четката си за зъби. Тубата я нямаше никъде.

— Моля те — тихо каза роботът, — вземи пастата на баща си.

— Защо си я взел?

— Извинявай, днес ще донеса нова — каза роботът.

— Ама защо ти е трябвала?

— Нали събирам медали — каза роботът. — И трябва да ги чистя.

— Ох, тези колекционери! — въздъхна Алиса.

Всички в семейството на Алиса бяха колекционери. Баща ѝ събираше пеперуди от различни планети и стари книги, дядо — събираше снимки на известни балерини, Алиса колекционираше марки, майка ѝ също събираше марки, но само красиви. И разбира се, роботът не издържа и започна да събира медали. Той дори отиде няколко пъти в обществото на нумизматите и имаше бележка за него в списание „Колекционер“. Бележката се казваше „Първият робот нумизмат“. Икономката я изряза и постави в рамка на стената близо до контакта си за зареждане през нощта.

— Какво ще е времето днес? — попита Алиса телеинформатора.

Екранът на телеинформатора светна и на него се появи водещата Нина. Тя се усмихна на Алиса и каза:

„Днес ще бъде ясен и свеж ден. До обяд ветрецът ще утихне, но няма да стане горещо. Два големи облака идват към Москва от Ярослав. Но сигурно ще ги спрат в Переяславл-Залески да полелят

зеленчуците. Плуването днес все още не се препоръчва, понеже водата е доста студена. Благодаря за вниманието.“

— Благодаря ви — каза Алиса.

Тя знаеше отлично, че Нина всъщност не говори — това е запис и всеки може да го включи и да слуша точно същите думи — но все пак Алиса искаше да вярва, че Нина разказва за времето специално на нея.

Роботът затопли гриса и седна до Алиса. Той подпря пластмасовата си глава с пластмасова ръка гледайки внимателно към устата на Алиса.

— Добра каша — похвали го Алиса. — Почти никакви бучки.

— Благодаря — зарадва се роботът. — Днес ще ходиш ли на училище?

— Не, вече съм във ваканция — каза Алиса. — Гледай си работата. Сама ще разчистя масата.

— Добре, тогава ще изчистя медала за превземането на Базарджик — каза роботът.

— Но нали вчера го почисти!

— Оставих малко и за днес.

Роботът излезе. Алиса допи какаото си, събра чиниите и ги постави в автомивката. След това влезе в кабинета на баща си и затвори вратата след себе си. Къде е миелофонът, за който писа баща ми?

Миелофонът висеше на стената. В сив калъф, на каишка, приличаше на кинокамера. Алиса се изправи на един стол и извади устройството. Сега можеше да отиде при делфините.

Вратата бавно се отвори и в стаята се вмъкна марсианската богомолка. Богомолката беше съвсем кротка и привързана към хората. Първоначално, когато първите богомолки бяха донесени от Марс, някои хора се страхуваха от тях, но богомолките се оказаха послушни и полезни в домакинството. Например, те могат да чупят ядки с твърдите си челюсти. Освен това богомолките обичаха да жонглират с различни предмети и можеха да стоят на един крак дълго време.

— Ой, как ме уплаши! — каза Алиса на богомолката. — Може ли да се влиза без да се чука?

Богомолката се сгъна невъзмутимо, като сгъваема линийка и влезе под масата. Не смяташе, че Алиса е права.

Алиса включи видеофона и се обади на Берта Максимовна. Тя седеше в едно кресло и четеше дебела книга. Берта носеше зелена перука „Северна русалка“ и зелен люспест клин.

— Здравсти, колега — каза Берта на Алиса. — Какво ново?

— Ваканцията ми започна — каза Алиса. — Как се чувства Руслан?

— По-добре. Вчера долетя лекар от Черноморския център и каза, че до вечерта всичко ще е наред. Вероятно е ял твърде много треска. Между другото, момичето ми, говори ли с баща си?

— Говорих. Но вие знаете, Берта Максимовна, как се отнася към нашия проблем.

— Значи няма да ти даде апарата?

— Татко каза, че Черноморският институт по делфинология ще получи устройството, когато му дойде редът.

Алиса се изкуши да каже, че държи апарата в ръцете си. Но тя отлично разбираше, че Берта не е надежден човек. Тя ще разтръби в цяла Москва, че има миелофон и дори нищо да не се получи, ще каже, че се е получило.

— Добре, идвай при мен, скъпа — каза Берта. — Нашите красавици те чакат от сутринта. Само че ела след час, в момента чистят басейна.

Алиса мразеше да я наричат „скъпа“, „малката“, „тиквичке“ или „пиленце“. Такова обръщение все още може да е приемливо, ако сте дете в предучилищна възраст. Но когато си трети клас и имаш награди по алгебра и биология, когато си на девет години и няколко месеца (два), всякакви „тиквички“ и „пиленца“ обиждат много. Но Берта така или иначе нямаше да разбере, ако ѝ се каже за това. Може би дори ще се засмее. И ще започне да разправя на общите им приятели: „Знаете ли, тази Алиса е просто прелестна. Викам ѝ «скъпа», а тя се цупи“. И така нататък.

Алиса взе синята чанта, скри миелофона в нея, така че роботът да не задава ненужни въпроси и тръгна към Берта. По пътя тя не се държеше по най-добрия начин. Първо тя се плъзна по парапета от третия етаж; второ, тя извика такси, въпреки че трябваше да върви само две пресечки и трето, докато чакаше колата, изяде два сладоледа от машината до входа.

Колата изскочи иззад ъгъла, изпръхтя изпускателни въздушната възглавница и легна върху бетона. Алиса седна на бялата седалка и вместо директно да се отправи към адреса на Берта, набра с бутоните един сложен и дълъг маршрут по такъв начин, че да мине покрай басейна на Института на времето, да погледне в Кунцевската ботаническата градина и да види дали във Фили вече бяха инсталирани експерименталните пътеки. Вчера за тях говори водещата Нина.

Беше вече единадесет часа и улиците бяха почти пуссти. Московчаните се бяха изпокрили, кой на училище, кой на работа, кой на детска градина, по булевардите седяха само баби и работи с колички.

Дълъг автобус с херметизирани врати спря пред марсианското посолство. Марсианските туристи в него сложиха маските си за дишане, за да излязат навън. Един марсианец с маска стоеше до автобуса и чакаше вратата да бъде отворена. Самото посолство приличаше на полузаровена в земята топка. Там, под купола, марсианците имат собствен въздух и свои растения. Когато Алиса беше на Марс тя също носеше маска. Само богомолките не се интересуват какъв въздух дишат.

Към тях се движеше сватбен кортеж с четири коли. Автомобилите бяха украсени с цветни панделки и се движеха бавно, полюшвайки се на въздушни възглавници. Булката беше в дълга бяла рокля и с воал на главата. Вероятно булката е от онези, които пишат статии във вестниците за необходимостта от възраждане на добрите традиции, помисли си Алиса.

При басейна, въпреки предупреждението на водещата Нина, че е студено за плуване, имаше доста хора. Самата Алиса си помисли да се изкъпе, но колата вече завиваше по моста към Ботаническата градина. В градината Алиса спря колата и погледна в павилиона на входа. Увенчаният с венче от глухарчета робот ѝ даде букет люляк и Алиса го постави до себе си на седалката. Едно цвете, петлистно, Алиса откъсна и изяде. За късмет.

Колата се движеше по околоръстното шосе, от двете страни, на което се издигаше гъста гора. Таксито намали скоростта и след това спря напълно. Стадо марали излезе от гората и, тракайки с копита по грапавата пластмасова повърхност на пътя, премина от другата страна, към кедровата горичка.

— Няма ли да се скитат в лозята? — попита Алиса таксито.

— Не — отвърна машината. — Има бариера.

Елените изведнъж вдигнаха глави, подушиха въздуха и моментално изчезнаха в гъсталака.

— От какво се уплашиха? — разстрои се Алиса. Искаше и се още да погледа елените.

Таксито не отговори и нямаше нужда да отговаря — велосипедисти се втурнаха по шосето, приведени към кормилата. Те бяха с толкова ярки многоцветни тениски, че маралите вероятно имаха цветни кръгове в очите.

След като колата мина покрай млада плантация от каучукови дървета, които приличаха на трепетлики, Алиса поиска да спре за момент в горичка от финикови палми.

В горичката беше светло и спокойно. Само катериците подскачаха по земята и търсеха между мъхестите стволоче фурми нападали от есента. По края на горичката се простираше ниска преграда от сгънат пластмасов купол, който автоматично покриваше горичката щом времето се развали. Алиса седна под една палма и си представи, че е в Африка и че катериците изобщо не са катерици, а маймуни или дори павиани. Една от катеричките дотича до нея и се изправи на задните си крака.

— Не проси! — каза Алиса укорително. — Ти си диво и свободно животно.

Катеричката не разбра нищо и се потупа с предните лапи по корема.

Алиса се засмя и си помисли, че няма да може да си поиграе на Африка. Трябва да продължи пътуването си.

— А сега към Филевския парк — каза Алиса.

Колата укорително бръмчеше.

— Ти какво? — изненада се Алиса.

— Мислех, че си забравила за работата си.

— Във ваканция съм — каза Алиса. — Освен това откога машините казват на хората как да се държат?

— Моля за извинение — каза таксито, — но, първо, не казвам, а напомням, и второ, доколкото мога да преценя, все още си далеч от пълнолетие и следователно в този случай мога действам, като възпитател. Ако беше дете в предучилищна възраст изобщо нямаше да

можеш да се возиш без придружител или без разрешението на родителите си.

След като произнесе такава дълга тирада, таксито млъкна и не каза нито дума до самия край на пътуването.

Колата навлезе в жилищна зона. Някога тук имаше скучни пететажни къщи, след това бяха разрушени и заменени от иглите на осемнадесет небостъргача, всяка от които беше не само жилище за няколко хиляди души, но включваше и няколко магазина, работилници, сервиси, гаражи, места за кацане на флаери, театър, плувен басейн и клубове. Беше възможно да живееш цял живот, без да напускаш такава къща, въпреки че това вероятно би било много безинтересно.

Небостъргачите стояха на широки поляни и бяха заобиколени от брезови горички, сред които растяха много манатарки, чиито семена и мицел се донасяха всяка година от север, така че човек можеше да събере сто кошници на ден, но гъбите порастваха отново на следващата сутрин. Гъбите манатарки бяха гордостта на жителите на този край, но самите те отдавна бяха преяли с гъби и затова винаги канеха познатите си да берат гъби около домовете им и дори се смееха на гъбарите.

Филевският парк започваше зад небостъргачите.

На широка поляна стотина любопитни наблюдаваха как работи експерименталната писта. Техник в син гащеризон стоеше в средата на сребрилата лента, която се извиваше в посоката, в която техникът ѝ казваше да върви. На гърдите на техника висеше микрофон и той обясняваше на любопитните как работи пистата:

— Ако искам пътеката да ме отведе до онзи голям храст там, мислено ѝ казвам: надясно. И пътеката завива надясно.

Всички се засмяха, защото пътеката зави толкова рязко, че техникът не можа да се задържи и падна на тревата. Пътеката затича напред и спря.

Алиса искаше да изпробва новата писта, но имаше толкова много кандидати, че трябваше да стои на опашка половин ден, преди да ѝ дойде реда да се повози. Алиса реши, че е по-добре да изчака, докато във всички паркове бъдат построени такива алеи.

Космонавти или по-скоро млади космонавти от ДОСКОС — Доброволно дружество за популяризиране на космонавтиката,

тренираха на близката поляна. Люкът на тренировъчната ракета беше отворен и момчетата се редуваха да се спускат от него върху тревата по кабела. Сигурно са си въобразили, че динодуките от Юпитер са им изяли стълбата. Алиса се върна в колата. Беше време да отиде при Берта.

Известно време колата кара под монорелсовата тръба, след това зави по насипа на Москва-река и пресече стария Бородински мост към Смоленская. Слънцето се скри зад облак, навярно метеоролозите отново са се объркали — дори в двадесет и първи век не може да им се вярва. Под облака висеше флаера на авиодиспечер. Флаерът беше син, диспечерът беше в синьо и облакът беше син. Алиса веднага измисли приказка, за това че диспечерът е синът на облака и ако стане горещо, той ще се превърне в дъжд.

Ето зелените арбатски алеи. Алиса почти се върна у дома. Тя остави таксито на паркинга, покрит с разноцветни плочи, взе букета от люляк, провери дали миелофонът е на мястото си и отиде при Берта Максимовна.

— Защо се забави толкова? — Берта се изненада.

— Ти сама каза след час да дойда.

— О, да, съвсем забравих! Мислех, че ще ми се обадят от Монтевидео. Там, знаеш ли, казват, че контактът е установен. Видяхте ли последния брой на нашето списание? Благодаря за цветята.

Берта беше малко луда. Алиса мислеше така, но, разбира се, не каза на никого за това и понякога дори се хвалеше малко за приятелството си със заместник-председателя на обществото „Делфините са нашите братя“ пред момчетата. Берта е около петдесетте, въпреки че е доста млада и носи перуки тип „русалка“ или „хавайски бриз“. Тя беше шампион на Москва по гмуркане, а след това се присъедини към обществото „Делфините са наши братя“ и стана главната в него. В двора на къщата си има голям басейн с делфини и винаги се опитва да намери общ език с тях. Баща ѝ беше казал на Алиса, че Берта скоро ще забрави как да говори с хората и ако успее да постигне разбирателство с делфините, ще бъде само защото ще се справи без човешки език. Баща ѝ се шегуваше, разбира се, но всъщност той и Берта са научни противници. Татко ѝ е биолог и директор на зоологическата градина и не вярва, че делфините са наши

брата. А Алиса много искаше да вярва в това и поради това тя и баща ѝ дори имаха истински научни спорове.

— Знаеш ли какво, скъпа? — каза Берта, отмятайки зелената си къдрица през рамо с рязко движение. — Ти иди при делфините, а после аз ще дойда. Може би все пак ще се обадят от Монтевидео.

— Добре — каза Алиса.

Това беше всичко, което ѝ трябваше. Искаше да тества миелофона без Берта. И след това го върна обратно, така че баща ѝ да не разбере, че го е пробвала на делфини.

Татко ѝ донесе миелофона вчера от зоопарка и обясни, че миелофонът е експериментален. Той може да чете мисли. Разбира се, ако тези мисли са изразени с думи. На татко му дадоха апарата за опити с маймуни, но днес не отиде в зоологическата градина, а на съвещание и остави апарата вкъщи.

Снощи тя и баща ѝ тестваха уреда един върху друг и Алиса чу собствените си мисли. Много е странно да слушаш собствените си мисли. Те звучат доста по-различно от това, което мислещият ги, си представя. Алиса взе сивата кутия в ръцете си, пъкна малка слушалка в ухото си и се заслуша в много тънкото гласче, което казваше бързо-бързо: „Не може да бъде чувам мислите си... гледай ти, чувам собствения си глас... Това моят глас ли е? Мислех за гласа си и чувам точно същото...“

Алиса и баща ѝ се опитаха да чуят мислите на икономката. Мислите на икономката бяха кратки и не така объркани като тези на Алиса. Икономката мислеше да измете под печката, да почисти медалите си и (тогава хората научиха ужасната ѝ тайна) бавно да презареди батериите си, така че през нощта, когато всички си мислят, че спи, да може да чете Тримата мускетари на светлината на собствените си очи.

... Алиса отиде до басейна. Двата делфина, като я разпознаха, се втурнаха към бетонния ръб. Те изскачаха до кръста от водата, за да покажат, че се радват да видят гостенката.

— Чакайте — каза Алиса. — Не ви нося нищо вкусно. Берта ми каза да не ви храня — Руслан го болял стомахът. Вярно ли е?

Единът от делфините, чието име беше Руслан, се преобърна по гръб, за да покаже на Алиса, че стомахът вече изобщо не го боли, но Алиса въобще не се трогна.

— Не отплувай надалеч — каза Алиса. — Искам да чуя дали имате някакви мисли. Вижте, вадя миелофона. Никога досега не сте виждали такава машинка. Той чете мисли. Измислен е от лекари за лечение на психично болни и въобще за поставяне на точна диагноза. Татко ми каза. Разбрахте ли?

Но делфините не отговориха. Гмуркаха се и плуваха в кръгове. Алиса извади устройството от чантата си и като пхна слушалка в ухото си, натисна черния бутон за приемане. Отначало не се чу нищо, но когато Алиса завъртя копчето за настройка, тя изведнъж чу съвсем ясно мисълта на един от делфините:

„Гледай какво прави тя. Вероятно опит поставя.“

Алиса почти изкрещя „Ура“. Може би трябва да каже на Берта? Не, трябва да потвърди резултата.

Единият от делфините доплува по-близо. Той си помисли:

„Изглежда като обикновено момиче. Какво ли прави?“

— Прочетох мислите ти — тихо каза Алиса на делфина. — Разбра ли, глупако?

Делфинът се завъртя и се гмурна. Но въпреки това мислите му се чуваха ясно.

„Може би да говоря с нея? — помисли си делфинът. — А тя си говори нещо...“

Прекъсвайки първата мисъл, се появи друга — някой друг, вероятно вторият делфин, си помисли: „А аз я познавам, тя е от срещнатата къща, казва се Алиса.“

„Много добре! — помисли си Алиса. — Но откъде знае, че живея от другата страна на улицата?“

И в същия момент същият глас, който прозвуча в миелофона, каза ясно и доста високо:

— Алиса-барбариса, ще счупиш машинката, но няма да ни хванеш!

Гласът дойде, колкото и да е странно, не от басейна, а отзад.

Алиса скочи и се обърна.

Зад ниска бетонна ограда стояха две момчета на около шест години и й правеха глупави физиономии.

— Ей, махайте се! — Алиса се ядоса. — Съсипахте ми опита!

— Има да чакаш да си тръгнем! — казаха момчетата.

Но Алиса направи две крачки към тях и момчетата сякаш бяха отнесени от вятъра.

Алиса се разстрои и отново седна на брега на басейна. Опитът се провали. Добре, че не се обади на Берта, за да ѝ каже за откритието си. Добре, има още време. Можеше да продължи с опитите.

Алиса отново включи миелофона и разтягайки антената я насочи към делфините. В ушите ѝ пукаше, а понякога се чуваше някакво сумтене и пицчене. То се усилваше, когато делфините плуваха понаблизо, и почти напълно изчезваше, когато делфините се гмуркаха или плуваха към далечната страна на басейна.

Така Алиса седя около пет минути, но не можа да чуе нищо. Горе се отвори прозорец и Берта, подавайки модната си зелена глава, каза:

— Алиса, приятелко, ела при мен. Обадох се от Монтевидео, страхотни новини. И кажете на робота да извади рибата от хладилника.

— Довиждане — каза Алиса на делфините. — Пак ще дойда при вас.

Тя внимателно скри миелофона, така че Берта да не го види от прозореца и след като каза робота каквото трябваше, отиде в къщата.

Когато тя изчезна зад ъгъла, делфинът на име Руслан подаде гърбавата си муцуна от водата и тихо каза на съседа си на делфински език:

— Интересно какво ли се е случило в Монтевидео?

— Не знам — отговори вторият делфин. — Жалко за момичето, беше толкова разстроена. Може би трябваше да поговорим с нея?

— Още е рано — отговори делфинът Руслан. — Хората не са достатъчно зрели, за да общуват с нас. Много неща няма да разберат.

— За съжаление си прав — каза вторият делфин. — Например тези момчета. Изключително невъзпитани. Едното дори хвърли пръчка по мен.

И делфините, лудувайки, плуваха около басейна.

ОТТУК-ОТТАМ, ДЕДЕНЦЕ

В първия ден от ваканцията човек обикновено няма какво да прави. По-скоро има какво да се прави и дори има много неща за правене, но е трудно да се разбере кое от тях е най-важното и човек се губи сред многото възможности и изкушения.

Алиса се сбoguва с Берта Максимовна, излезе на улицата и погледна въздушния часовник, висящ в небето над града. Часовникът показваше дванайсет. Предстоеше още цял един ден, а след него се задаваха много, напълно свободни, летни дни, подводното пътуване обещано от баща ѝ, екскурзията до Индия, експедицията на млади естественици в пустинята и дори, ако мама получи билети, пътуване в Париж за тристагодишнината от превземането на Бастилията, която парижаните бяха вече специално построили от лека пластмаса. Животът обещаваше да бъде интересен, но всичко това се отнасяше за утрешния ден.

Междувременно Алиса тръгна към булевард „Гогол“. Миелофонът беше в чантата, която Алиса потупваше с ръка от време на време, за да провери дали устройството все още е там. Най-общо казано, трябваше да се прибере и да го върне на място му, но щеше да е губене на време. Прибере ли се вкъщи, роботът ще я накара да обядва и ще каже, че пак е отслабнала и че ще каже на майка ѝ, когато се върне, и всякакво подобно натякване. Марсианската богомолка ще моли за разходка, а разходката с нея е цяло мъчение — тя се спира до всеки стълб и подушва всяка драскотина по тротоара.

Така че разбираемо — Алиса не се прибра вкъщи, а отиде на булеварда.

Булевард „Гогол“, широк и сенчест — казват, че цяла група от детската градина заедно с възпитателката някак си се е изгубила там — се простира от Москва-река до площад „Арбат“ и зелени улици и алеи се вливат в него, като реки в дълго и широко езеро. Алиса по криволичещата пътека, покрай портокаловите дървета, които цъфтяха много красиво, отиде право до древния паметник на Гогол. Това е

тъжен паметник. Гогол седи увит в дълго наметало — въпреки че Гогол пишеше забавни книги, самият той е доста тъжен човек. Зад паметника, на страничната алея, трябва да растат ранни череши. Цъфтяха преди месец. Плодовете дали вече са узрели?

На една пейка седеше възрастен мъж с дълга сива брада, носещ странна сламена шапка, спусната върху пухкави вежди. Старецът сякаш дремеше, но когато Алиса мина, или по-скоро изтича, той вдигна глава и каза:

— Къде тичаш, хулиганке? Напред-назад, напред-назад. Само вдигаш прах!

Алиса се спря.

— Не вдигам прах. Тук има едър пясък, от който не се вдига прах.

— Ама че работа! — изненада се старецът, вдигна брадата и насочи края ѝ към Алиса. — Какви времена! Противоречиш ли ми, а? — Дядото явно не беше в настроение.

А Алиса, за всеки случай, каза:

— Прощавайте, не го направих нарочно — и понечи да изтича по-нататък.

Но старецът не позволи.

— Ела тук — каза той. — На теб говоря!

— Как така — ела тук? — Алиса беше изненадана. — Говорите по много странен начин.

— А ти спори, спори. Сега като взема една клонка и ще те нашиbam по мекото място!

Старецът беше доста необикновен. Като стария Хотабич. И говореше странно. Не че Алиса се страхуваше от него, но все пак се чувстваше малко неудобно. Нямаше никой друг по алеята и ако старецът наистина реши да я набие с клонка...

„Не, ще имам време да избягам“, помисли си Алиса и се приближи до стареца.

— И каква стана тя накрая? — каза старецът. — Оставиха ме на това проклето място, а самите те избягаха! На какво прилича това, питам!

— Да — съгласи се Алиса.

— Случайно да имаш вода в чантата си? — попита дядо. — Че от сутринта не съм близвал макова роса.

— Не — каза Алиса. — Какво е макова роса?

— Ако знаеш много, скоро ще остарееш — каза старецът.

Алиса се засмя. Старецът не беше никак страшен и дори се шегуваше. Тя каза:

— Наблизо има кафене. Диетично. Направете два завоя...

— Ще се оправя — казал дядото. — Ще се справя и без твоите съвети. Не, ти ми кажи, малката, какво става?

„Я какъв чешит е старецът!“ помисли си Алиса. „Иска ми се да можех да го покажа на момчетата.“

— На колко години си, дядо? — попита тя.

— Всичките ми години са с мен, още помня царя-бащица Николай Александрович, царство му небесно. Ей така. И генерал Гурко на бял кон. Или може би беше Скобелев...

— Дълголетник! — Алиса разбра. — Истински дълголетник. Вие от Абхазия ли сте?

— От къде накъде Абхазия? Това пък откъде? Ах ти!

Дядото се опита да скочи от пейката и да подгони Алиса, но в последния момент размисли и не стана. Алиса избяга няколко крачки назад и спря. Тя вече не искаше да си тръгне от приказния старец.

— И пак питам — продължи дядото, сякаш беше забравил изблика си на гняв. — Какво става тук? Съвсем полудяха, оттук-оттам!

Щом си спомня царя и даже и генерали, които не се учат и във втори клас, тогава дядото трябва да е на поне двеста години. Откъде се появи изведнъж такъв, дори във вестниците нямаше дума за него, а и баща ѝ не знае за него? В крайна сметка, ако знаеше, със сигурност щеше да каже на Алиса.

— Нито градско, нито културно отношение! Тук-там се разхождат голи хора, показвайки безсрамно краката си. О, ще си патите с тях, о, и ще плачете!... Не можете да си представите...

Дядото изхлипа и изведнъж извика яростно и тънко:

— Края на света! Страшният съд! Антихристът идва да ни накаже за големите грехове...

„О-о-о, да се обадя на някого или какво? — Алиса беше притеснена. — Навярно има мания. Болен човек“.

— Защо тичаш по шорти? — изведнъж тихо, но сърдито попита дядото. — Майка ти не намери ли поли? Мама я няма, а? Излезе на разходка, а?... Някои момичета са в панталони, някои са в шорти...

— Майка ми е архитект — каза Алиса.

— Това казвам — съгласи се дядото. — Не са отминали онези времена. А то ще излезеш рано сутринта, ще обуеш обувките... Седни, момиче, на пейката, приказка да послушаш... Кравата вече рие с копито. И ние се вдигаме след генерал Гурко, царство му небесно, там, разбираш ли, тук, на височина дванадесет — осемдесет и пет, а там турците вече копаят окопи за себе си... И за царя...

Дядото повтори няколко пъти „за царя“ и изведнъж започна да пее:

*„И за царя, за родината, за вярата
Ще викнем гръмко ура, ура, ура.
Ура-а-а-а!“*

Алиса бавно се оттегли по пътеката, за да изчезне незабелязано от очите на стареца. Чудеше се къде би било най-добре да избяга, за да намери помощ възможно най-скоро.

И изведнъж иззад ъгъла се появи момиче със сноп чертежи под мишница, обикновено момиче, вероятно студентка. Беше с къси панталони, потник и без перука. Къса руса коса падаше на бретон върху загорялото чело. Момичето чу песента на дядото и се спря.

— Ой! — зарадва се Алиса.

Тя изтича до момичето и силно прошепна:

— Този дядо сигурно е полудял. Говори странни неща и е напълно извън реалността.

— Ще видим — каза момичето.

Старецът я забеляза и много се ядоса.

— Не става по-лесно! — каза той. — Още една мотаеща се, оттук-оттам, безделница. Какво си облякла, момиче?

— Здравейте — каза момичето. — Зле ли се чувствате?

— Това пък защо? Какво си позволяваш, така да ми говориш? Цял живот съм се трудил, земята съм копал. А сега това.

— Много странно е облечен — каза момичето на Алиса с тих глас.

И тогава Алиса също забеляза, че дядото е облечен странно. Как не беше забелязала това преди?

Старецът беше облечен със сиви къси панталони, провиснали отдолу, с мръсни ресни, изпод панталоните надничаха вълнени чорапи, увити с въже. Въжето се спускаше до глезените и беше вързано за странни обуца, ужасно познати, но Алиса не си спомняше къде ги е виждала преди! О, да, това са лапти, като на снимката в книжката с приказките! Раменете на дядото бяха покрити със сиво яке с памучни подложки, поставени на раменете, за да изглеждат раменете по-широки. Имаше и сламена шапка, но нея Алиса я беше забелязала от самото начало.

— Той е от миналото — тихо каза Алиса и тя самата се уплаши от откритието си.

Разбира се, че стареца не се вписваше в настоящето. Той говореше странно и беше облечен необичайно.

— Чакай малко — каза момичето.

— Къде живеете? — попита тя стареца.

— Много знаеш, ей... — започна дядото. След това се замисли и добави: — И аз вече не знам.

— Може би, да ви заведем у вас?

— Къщата ми е зад високи планини и дълбоки долини — каза дядото уверено, сякаш повтаряше познат на всички адрес. — Я ми кажи по-добре, тук орете ли земята?

— Орем — отвърна момичето.

— Имате ли плугове?

— Няма вече плугове. Автоматите орат и правят всичко останало.

— Така си и мислех. А коя година е сега?

— Две хиляди осемдесет и девета.

— От рождението на Христос ли?

— От нашата ера — каза момичето.

— От коя година сте? — попита Алиса. — Вие пътешественик във времето ли сте?

— Ето пак, оттук-оттам — каза дядото. — Пътешественик казваш? Я по-добре ми кажи как е при вас месото? Колко струва месото?

— Месото...? — Алиса не знаеше какво да отговори.

Но на помощ ѝ се притече момичето.

— Месото при нас, дядо, е бесплатно — каза тя. — И всички други продукти също.

— Лъжеш ме, оттук-оттам! Никой няма ей така да си заколи телето?

— Ама вие сте още от предреволюционния период? — настояваше Алиса. — И как попаднахте тук? С нашата машина на времето ли?

— Я кажи ми — оживи се дядото — кой е най-големия ви генерал?

— Нямаме генерали вече.

— Лъжеш! Не може без генерали... Боже мой, кой идва!

Надолу по пътеката, подпиращ се на тояга, вървеше втори старец, точно същият като първия, само че шапката му не беше сламена, а платнена.

Алиса беше толкова изненадана, че се скри зад момичето. И тогава иззад завоя излязоха още трима дядовци, двама с тояги, един без тояга; двама със сламени шапки и един изобщо без шапка, а брадата на последния дядо беше по-дълга от останалите.

Всички дядовци бавно се отправиха към пейката.

— Благодаря ти Господи! — каза първият дядо. — Вече мислех, че няма да срещна нито един нормален човек!

— Така е — отвърна един от новите дядовци. — Вярно, че няма нито един нормален човек, само някакви фигли-мигли с квас.

И той заплаши момичето и Алиса с пръчката. Именно те бяха фигли-мигли с квас.

— Някъде тук има дупка във времето — прошепна Алиса — и те излизат от нея. Трябва да се затвори. В крайна сметка може да има и сто хиляди от тях.

— Няма да навреди да им дадеш урок с пръчката!

— Така е, давай! — извика друг старец.

— Сега ще им покажем! — извика трети. — Аз самият служих като градски!

Отзад дойдоха още трима дядовци. Нямаше накъде да избяга. Дядовците обаче не мърдаха от местата си, но вдигнаха много шум. Алиса стисна здраво ръката на момичето.

И в този момент удари гонг и силен глас каза:

— Хайде, Глебушка, спирай тока на масовката. Тези няма да работят.

Нещо изсъска зад храстите и дядовците замръзнаха в онези пози, в които ги улови силния глас.

Няколко млади момчета изскочиха от храстите. След това излезе стар приятел на бащата на Алиса, операторът Герман Шатров. Челото на Шатров беше покрито с дълга зелена козирка от слънцето, а на гърдите му висеше микрофон.

Без да забелязва момичето и Алиса, Шатров се нахвърли на асистентите си.

— Как можа да стане това — ядоса се той, — как може осем робота от статистите да напуснат снимачната площадка? Кой е отговорен за това? Ами ако някой от тях изскочи пред кола? Или изплаши до смърт някое дете? Не, няма да оставя така нещата! Днес ще имам сериозен разговор с дизайнерите.

— Те са опитен модел, Герман — каза един от асистентите. — Само ги разопаковахме, дори нямахме време да ги проверим. Затова се разпръснаха по булеварда.

— Това истински селяни от началото на ХХ век ли са? За какво са били програмирани?

Друг мъж излезе от храстите. Беше дебел и тъжен.

— Гера — каза той, — драги, не сме го измислили ние сами. Взехме дядовци от романите за първата половина на миналия век оттук-оттам.

— Какво?

— Оттук и оттам, казвам. Точно аз, докато ги настройвах, подбрах няколко старомодни изрази. Преди сто и петдесет години старците винаги са имали любими изрази, необичайни.

— Вземай си дъртаците. Ще измислим нещо друго.

— Какво да правя с тях? За друго нищо не стават.

— Подменете блоковете памет със стандартни и ще получите добри роботизирани медицински сестри. Ей Богу, даже ще са интересни. С бради и запас от приказки, оттук-оттам.

КУФАРЧЕТО НА ПРОФЕСОР ШЕЙН

— Какво правиш тук? — внезапно попита Герман, забелязвайки Алиса. — Изплаши ли се?

— Много се уплашихме — каза Алиса. Тя искаше да покаже момичето, което също се беше уплашило, но момичето, както се оказа, тихо си беше тръгнало.

— Ето, — разстрои се Герман, — казах им, че може да уплашат децата с тези старци!

— Мислех, че е от миналото, пристигнал с машина на времето.

— Не, не се страхувай, толкова обикновени дядовци не е имало дори преди сто и петдесет години. Въпреки че не знам със сигурност. Във ваканция ли си вече?

— Да, във ваканция. Какво снимате.

— Исторически филм.

— С триизмерен ефект ли?

— И със симфония от миризми и топлинен ефект.

— Днес ще снимате ли?

— Днес? Вече не знам, какво да правя сега със статистите. Старците се оказаха неудачни... знаете ли какво? Ще снимаме панорамни сцени! До Черно море. Искаш ли да се присъединиш към нас?

— Много бих искала! Какво ще кажете на татко?

— Ще се свържа с баща ти — каза Герман. — Само трябва да говоря с режисьора. Володя! Володя, Чулюкин! Къде си?

— Какво има? — попита глас от храстите и веднага на пътеката се появи режисьорът, бърз, нисък, с много модерна мексиканска шапка със звънчета.

Режисьорът се движеше бързо и говореше бързо, но явно мислеше още по-бързо и често не можеше да се споразумее за една фраза, защото мислите му го караха да започне втората, без да завърши първата.

— Какво, нещастие ли се случи? — попита той. — Старците направиха грешка и не само... Но, между другото, имате някои идеи за... Може би трябва да отидем до павилиона?

— Володя, пусни ме на брега. Имам нужда от залез с лилави облаци. Денят така или иначе си пропадна.

— А какво да кажем на Мария Василиевна?

— Ще ѝ мине.

— И все пак... Но както и да е, върви. Само се върни на сутринта, иначе Мария Василиевна...

После Чулюкин се обърна и изчезна в храстите. Сякаш не е съществувал.

— Виждаш ли — каза Герман. Той извади видеофон от джоба си и набра номера на бащата на Алиса.

— Слушай, Игор — каза той, — искам да открадна дъщеря ти за половин ден. И ще я върна сутринта... Не, до Черно море, там е топло. Поръчах времето... Страхотно!

Герман затвори и каза на Алиса:

— Баща ти е много доволен от този вариант. Той и без това ще остане до късно на работа. Крумсите щели да се делят. Какво е това, между другото?

— Някакво животно от Сириус. Никога не съм ги виждала. Но трябва да се прибера.

— Не се надявай. Природата не чака. Или тръгваш сега или ще останеш в града.

— Трябва да оставя едно нещо у дома.

— Утре ще го занесеш. Скачай в колата!

Обаче нямаше никакви коли, не ги пускаха на булеварда. Нещо изведнъж забуча и зашумоля в храстите.

— Демонтират оборудването — каза Герман. — Тръгваме.

Алиса трябваше да тръгне. Въпреки че съжаляваше, че не успя да прибяга вкъщи и да върне миелофона, който баща ѝ беше казал да не пипа. В крайна сметка невъзможно е да откаже такова пътуване, не я канят всеки ден да гледа как се снима истински филм.

Флаерът чакаше режисьорите на покрива на една от къщите в края на булеварда.

Полетът до Крим продължава по-дълго време, отколкото с метрото, но създателите на филма, колкото и да бързаха, бяха

принудени използват колата си, защото имаха много оборудване — камери и осветителни устройства — товаренето на които във вагоните на метрото отнема много време и сили. Освен това метрото вървеше само от Москва до Симферопол, а оттам все пак трябва да се лети с флаер или да се вози на монорелса до брега.

Обикновено след работа хиляди московски флаери и такситата отиваха във Фили-Мазилово, до сребърния купол с голяма червена буква „М“ над него. Тук е московската станция на Кримското метро. Няколко успоредни тунела свързват Фили със Симферопол с тънки нишки. Тези нишки са напълно прави, което означава, че по средата на пътя тунелът на метрото се намира на дълбочина няколко километра под земята. По началото изграждането на първите междуградски подземни линии беше много трудна задача, докато строителите не пуснаха в експлоатация тунелна машина, която при температура от няколко хиляди градуса разтопява скалата, облицова я с огнеупорна пластмаса и остави след себе си това е блестяща и гладка, като средата на керамично стъкло, тръба.

Същите линии на метрото свързват Москва и с Ленинград, и с Киев, и дори със Свердловск. А до 2100 г. първата линия Варшава-Ню Йорк ще бъде завършена. Тя се строи вече трета година, тъй като под океана тунелът стига почти до центъра на Земята и затова работата там върви бавно и не може да се разкаже с две думи.

А Кримският тунел отдавна е станал познат и удобен — всеки московчанин след работа може да стигне до Симферопол с вагон на метрото за четиридесет и пет минути след работа, а оттам вече за петнадесет минути с флаер до всяка точка на брега. До свечеряване можете да се върнете в Москва загорели и изкърпани.

Герман и Алиса, трима асистенти, два робота и един пилот бяха настанени във флаера на Мосфилм. Той тихо се издигна от покрива и набирайки височина, полетя на юг към Черно море.

Ваканцията започваше доста добре.

Алиса се огледа, намери удобна кутия за седане и я премести до прозореца. Зад нея някой изсумтя. Алиса се обърна, чудейки се как човек може да се побере в такава тясно пространство.

Отзад седеше намръщен старец от статистите и дъвчеше края на дебелата си пръчка.

— Ой — каза Алиса — старец!

— Какво? — Герман беше изненадан. — Как влезе тук?

— Чулюкин ме помоли да го взема за всеки случай — каза един от асистентите.

— Може да бъде полезен за предния план.

— Ще бъда полезен, ще бъда полезен! — каза строго старецът.
— Аз Шипка превзех с генерал Гурко. Сукалчета...

— Ако се страхуваш, Алиса, премести се при мен — каза Герман.

— Само това оставаше — Алиса даже се обиди. — Да се страхувам от работи. Предпочитам да съм тук до прозореца.

Всъщност тя би предпочела да си смени мястото, но не искаше да признае, че е уплашена. Все пак ще летят по-малко от два часа.

И когато един от асистентите раздаде на кинаджиите, включително и на Алиса, бисквити и чаша сок, тя дори отдели половината от бисквитите си и ги подаде на стареца.

— Не се срамувай — каза тя. — Вземи. Все още не ям толкова много.

Но стареца-робот поклати глава.

— Изяж си ги, дете. Сутринта хапнах зелева чорба, а и аз много не ям.

Алиса осъзна, че стареца-робот я мами. Роботите не ядат зелева чорба. Но вероятно в него е заложена програма, която го кара да мисли за себе си, че изобщо не е робот, а древен старец. За да бъде поестествена играта му в киното.

Алиса даже не успя да изяде бисквитите, когато флаерът започна да се снижава. Плъзна се между ниски гористи планини и полетя право към синева, малко по-светла от небето, морето. Точно над брега, между две високи сиви скали, флаера замръзна на място и меко се приземи върху платформа, от която рампа се слизаше право към водата.

— Ето — каза Герман. — Бяхме тук и миналата седмица. Не е ли райско местенце?

На един хълм имаше палатка — малък купол от лека пластмаса. От палатката излезе почти черен мъж по бански гащета. Оказа се, че той се казва Вася и също е режисьор.

— Проучи ли? — попита Герман.

— Да, всички точки са определени. Ако искаш и сега може да започнеш.

— Добре, ще ми покажеш. Но първо всички ще се изкъпем. Ти, Алиса, ще дойдеш с мен и нито крачка встрани. За да не се удавиш.

— Как ще се удавя? Аз дори плувам под вода, колкото поискаш.

— И все пак. Аз отговарям пред баща ти, а не ти. Ясно?

— Ясно.

— Чантата остави тук.

— Не, ще я взема с мен.

— Както искаш.

Вася поведе кинаджиите по рампата към водата, а роботите се заеха да направят временен лагер. Водата беше топла и нежна. Алиса дори съжали, че баща ѝ не я води в неделя на море. Другите деца ги водят.

Старецът се спусна към морето след кинаджиите и седна на брега.

— Не ти ли е горещо? — извика Алиса от водата.

— Ти не плувай много навътре, малката — каза дядото. — Някоя риба може да те захапе.

Той вече беше свикнал с Алиса, а и Алиса беше свикнала с него и изобщо не се страхуваше.

Дядото помисли-помисли и започнал да си събува обувките.

— Хей, старче — му викна Герман, — даже не си го помисляй. Ще дадеш накъсо някъде вътре, а тук няма работилница.

Старецът въздъхна и послушно отново нахлузи обувките си.

— Все пак жалко — каза Алиса.

— Жалко, разбира се. Но нищо не може да се направи. И дрехите на него са без изолация. Ама е направен като истински?

— Да — съгласи се Алиса и се гмурна.

Под вода тя отвори очи и така се уплаши, че отвори уста, нагълта вода и излетя на повърхността като куршум. За малко да потъне отново, но Герман я сграбчи и леко я тупна по гърба, така че да изплюе погълнатата вода.

— От какво се уплаши? — попита той.

— Страшна муцуна — каза Алиса. — Имаше страшна муцуна с огромни зъби!

В този момент водата се раздели пред тях и на повърхността се показва смеещата се муцуна на делфин.

— Махай се отгук! — извика му Герман. — Децата ще плашиш, а!

— Той се шегуваше — каза Алиса, която вече беше дошла на себе си. — Аз съм виновна, че не го познах.

— Това е един от моите приятели тук — каза почернелия Вася.

— Поздрави от Руслан от Москва! — извика Алиса след делфина, докато той отплуваше.

— И така, да излизаме и да се захващаме за работа — каза Герман и заплува към брега.

— Честита баня! — каза старецът на къпещите се.

— Благодаря — отвърна Алиса.

Герман подскачаше на един крак, опитвайки се да изтръска водата от ушите си. После спря, огледа се и попита:

— И кой се е настанил там?

— Някакъв летовник — каза Вася.

— Защо не му каза да се премести зад скалите с домочадието си? В крайна сметка ще влезе в кадър. Ще ми съсипе панорамата.

— Разбираш ли, Герман — каза смутено Вася. — Всичко се случи неочаквано. Дори нямах време да реагирам. Бях тръгнал към него, но тогава се обади Чулюкин, че пристигате, така че нямах време.

— Откога е тук?

— Два-три часа.

— Гледай колко е подреден! И палатката разпъна, и грила разпали, и лодката спусна в морето, и даже въдиците приготви.

— Така е — каза Вася. — И аз самият съм удивен. Разбираш за какво говоря. Гледам, спуска върху тази могила малък флаер от Курортната администрация. Излиза от него човек с куфар и сяда на пясъка. Махна с ръка на флаера и той отлетя. Е, тогава реших, че той ще полови малко риба и вечерта обратно в цивилизацията. Погледнах през бинокъла — възрастен, почтен мъж. Е какво, мисля си, няма да го притеснявам. И тогава започнаха невероятните неща. Няма да повярваш.

Герман междувременно се изсуши, обу чехли и лека риза. Ризата не се закопчаваше и под сърцето на Герман се виждаше тънък белег. Алиса знаеше, че сърцето на Герман е изкуствено. Татко ѝ каза. Преди много години, когато Герман беше почти младеж, сърцето му спряло. Открили му порок на сърцето. И се наложило лекарите да поставят

изкуствено сърце. То, разбира се, е по-добро от истинското и ще работи през целия му живот, но Алиса не завижда на Герман. И винаги е искала да попита дали навива сърцето през нощта с ключ или то си тиктака само. Но да пита за такива неща не е много удобно.

— Хайде, разказвай нататък — каза Герман, когато започнаха да се изкачват по пътеката към палатката.

— И така, гледам го и изведнъж виждам, че до този човек се появява робот. Главата си режа, че преди това го нямаше. И от флаера слезе само мъжа с едно куфарче. Обърнах се за минута, погледнах отново — вече имаше два робота. Единият разпъва грила, другият разпъва палатката. Но най-интересното е, че палатката е неподвижна, голяма, дори когато е сгъната, няма да се побере в нито един куфар.

— Е, добре — каза Герман. — А слънцето много ли напича?

— Мислиш, че си съчинявам? В никакъв случай. Слушай какво стана нататък. Човека слезе до морето, вече го гледам, не свалям очи от него. Наведе се към водата и в същия момент — няма да повярваш! — една лодка се люшка във водата, доста голяма — амфибия.

— Не го вярвам — каза Герман. — Но въпреки това продължавай. Много добре ти се получава историята.

— Не, сега ще отидем при него, аз самият се бях запътил натам преди да кацнете, и ще разберем всичко.

— Добре, но все пак признай, че си измисли цялата тази история, за да се оправдае, че си проспал настаняването на летовника, който ще ни закрие панорамата с палатката си.

— Кълна се във всичко свято, че не лъжа! — възмути се Вася. — Даже сега, докато плувахме забелязах, че той седи между двата робота и им говори нещо.

— Я погледни по-добре: къде е летовникът, къде са работи му?

Всъщност могилата беше пуста. И въпреки че бяха доста далеч от нея — около триста метра — все пак, ако имаше поне един човек или робот на нея, нямаше да е трудно да се забележат.

— Сигурно са влезли в палатката — каза Вася.

— Така. — Герман спря наред разпънатата от роботите филмова техника и се замисли. — Все пак трябва да отидем при съседа ни и да го помолим да се премести. Мисля, че с наша помощ може да го направи за десетина минути. Кой ще дойде с мен?

Всички искаха да отидат с Герман. Въпреки че се смееха на Вася, всяка загадка привлича хората. Герман взе Вася и Алиса със себе си. Те бързо прекосиха падината между двете палатки и се изкачиха на хълма.

Вратата на палатката беше отворена, а пред нея стоеше отвореното куфарче. Беше тихо и само бризът от морето шумолеше по стената на палатката.

— Здравейте! — каза високо Герман. — Има ли някой тук?

Никой не отговори.

Герман погледна в палатката. Палатката беше празна.

— Къде би могъл да отиде?

— Щях да го видя — каза Вася. — Гледах в тази посока откъм морето. И лодката си е на мястото.

Обиколиха палатката. Зад нея също беше пусто. Равна полянка. Само един сгъваем стол и книга до него.

— Е — каза Герман, — сега трябва да чакаме, а междувременно слънцето ще залезе! Къде би могъл да отиде?

Алиса погледна в куфарчето. Все още беше отворено. Колкото и странно да беше в куфара имаше играчки. Бюро-играчка, тенджери и чинии — играчки, книги-играчки и дори батискаф-играчка. Алиса протегна ръка, за да вземе малка книжка с размерите на нокът на кутре, но изведнъж се случи нещо странно: щом ръката ѝ влезе в куфара, тя започна да се смалява. Алиса дръпна ръката си. Ръката стана същата като преди. Много интересно! Алиса отново пъхна ръката си вътре и я задържа малко. Ръката ѝ се смаляваше, смаляваше, докато не стана по-малка от ръка на кукла.

— Да-а — каза Герман зад гърба ѝ. — Махни си ръката оттам. Това вече не ми харесва.

Герман бързо пъхна ръка в куфарчето, извади първата попаднала му вещ и всички видяха как тя се превърна в топло палто пред очите им.

— Бях прав — каза Вася. — Той ги е взел всичките от тук.

— Повече нищо няма да пипаме — каза Герман. — Все пак това не са наши вещи.

Той хвърли палтото обратно в куфарчето и то бързо се сви до размера на дреха за кукла.

— Вижте — каза Алиса, — джобът се мърда!

Тя беше права. Вътрешният джоб на куфарчето се тресеше, сякаш голяма муха или бръмбар беше влязла в него и искаше да се освободи.

Герман бързо, за да няма време ръката му да се смали, разкопча джоба и извади ръката си, изчака, докато тя отново придоби нормален размер и отново я пъкна в джоба на куфарчето.

— Всичко е наред — каза той и внимателно постави човека-играчка на земята. — Ето го нашият съсед. Как е успял да влезе в куфарчето, не разбирам. Нека той да каже.

Преди да успее да довърши изречението си, човекът-играчка започна да расте, докато надрасна Алиса и се оказа най-нормалния, дебел човек със среден ръст, с мустаци и със старомодни очила.

— Благодаря ви — каза мъжът. — Можеше се да умра от глад тук. Вие при мен ли идвате?

— Да — Герман беше толкова изненадан от този толкова обикновен въпрос, че каза, каквото смяташе да каже, когато тръгна към палатката на съседа.

— Имаме голяма молба към вас. Ние, разбирате ли, сме от филмовото студио Мосфилм-три, дойдохме да снимаме природата...

Тук Герман разбра, че говори нещо съвсем различно от това, което му е в главата, и като се прекъсна, попита:

— Как пострадахте?

— О, за това ли говориш? Само ако можех да разбера...

— Вие можете да правите предметите като играчки? — попита Алиса.

— Не съвсем, момиченце, не съвсем. И вие седнете, седнете... Обаче няма на какво. Виждате ли, в това куфарче има поле, което променя субатомната структура на материята. Накратко, всичко, което попадне в тази област, се смалва двадесет пъти. Около двадесет. По-точно, деветнадесет нула седемдесет и пет пъти. Това е експериментална инсталация, плод на дейността на нашия институт през последните осем години. Между другото, не се представих. Професор Шейн.

— И няма да има нужда от коли и транспорт — каза Вася, който вече разбра всичко. — Оборудването за цял град ще се побере в една ракета!

— Точно така, млади човече — каза професор Шейн. — А почивката ми, която реших да прекарам тук, в безлюдно кътче на Черноморието, е един от финалните етапи на експеримента. И не е далеч денят, когато ще поставим осеметажна къща в такси и ще я закараме... Чакайте малко, но къде са моите работи? Виждали ли сте ги?

— Не.

— Тогава трябва да ви разкажа една невероятна история.

Професор Шейн приглади щръкналите си червени мустаци, незначайно защо понижи гласа си и продължи:

— Тъкмо мислех да вечерям и казах това на един от двата робота, които взех със себе си. Роботът отговори, че са необходими чинии. Да, да, каза за чиниите. Тогава се приближих към инсталацията...

— Куфарчето ли? — попита Алиса.

— Да, да, към куфарчето, наведох се..... Тогава някой ме бутна отзад. И то толкова силно, че паднах в куфарчето. Този някой натискаше главата ми надолу, за да не мога да се изправя. Да-да. После беше твърде късно. Смалих се деветнадесет нула седемдесет и пет пъти. И металната ръка, да-да, металната ръка бързо ме пхна в джоба на куфара и го закопча. Помня точно, че беше метална ръка със следи от ръжда по нея.

— Робот? — попита Алиса, трепереца от ужас. Такива истории беше чела само във фантастичните разкази.

— Роботите не могат да нападнат човек — каза Герман.

— Да, но беше робот — каза Шейн.

— Не може ли да се е объркало нещо във вашите работи, докато са били смалени?

— Изключено — каза професорът. — Досега нищо подобно не им се е случвало. И на мен не ми се случвало. Няма да ви лъжа я.

— Няма — съгласи се Герман.

— Това беше чужд робот — каза уверено професорът. — Моите работи са изцяло пластмасови, но този беше метален, с петна от ръжда по ръката.

Алиса се огледа неволно. Все още беше тихо, толкова тихо, че можеше да се чуе тракането на чинии в лагера на кинаджиите, които

приготвяха вечеря, и леките вълни, разбиващи се в скалите, и
крясъците на чайките над далечния остров, който затваряше залива.

ПИРАТИ ПО ЗАЛЕЗ

Герман е много трезвомислещ човек. Може би заради изкуственото му сърце. Той вярва на това, което вижда или може да се провери чрез справочника на телецентъра. В останалото се съмнява. Герман повярва в смаляващото куфарче, но за чуждия робот не повярва. Какво ще прави чужд робот в лагера на професор Шейн? И как един робот — независимо дали е чужд или свой — може да напъха жив човек в куфар? Но в същото време Герман е добре възпитан човек и в живота си е видял много различни хора, дори странни, така че не започна да спори с професора, а внимателно огледа куфарчето — Алиса предположи, че той подозира, че роботите са паднали в гънките на тапицерията, — а после той помоли Вася да вземе асистентите със себе си и да поогледа наоколо, да не би роботите да са се изгубили сред скалите.

Междувременно професорът, с помощта на Герман и Алиса, събра всичките си вещи, постави ги в невероятното куфарче, който, както се оказа, дори имаше научното име „ТСБ-12“, което означаваше „Транспортно Средство на Бъдещето — дванадесети модел“, и се премести във филмовия лагер.

Вася се върна след половин час, без да е намерил никого, но нямаше време за взимане на други мерки. Слънцето залязваше зад планините и беше време да се снима залеза.

Професорът предложи услугите си на кинаджиите, но се оказа, че от тях няма нужда. Тогава извади от куфарчето сгъваемия стол и седна да чете. Дядото-робот взе тоягата си и отиде на хълма, по чийто склон трябваше да върви с тежка походка, както изискваше сценария. Алиса поиска разрешение от Герман да отиде до морето, за да си събере камъчета и мидички. Герман позволи, след като Алиса му обеща да не се доближава до самата вода. Алиса взе чантата си и се отправи към брега.

До вечерта морето стана съвсем гладко и спокойно. Само на самия край на брега вълните се движеха лениво, като ръба на

покривка. Брегът беше покрит с едър пясък и малки раковини, толкова тънки и крехки, че нямаше смисъл да се събират. Но във водата и върху ивицата мокър пясък, облизвана от вълните, блестяха много красиви камъчета. Някои бяха прозрачни и гладки като мъниста, а други, многоцветни, все още запазваха вида на парчета истинска скала, само ъглите им бяха загладени. На пясъка те се срещаха, наистина рядко — в Кавказ има повече от тях — плоски камъчета, сиви и кафяви. Много са удобни за хвърляне във водата, за да отскачат многократно, като жабки.

Когато Алиса събра две шепи камъчета, това занимание ѝ омръзна, тя избра няколко плоски камъчета и започна да ги хвърля така, че да скачат ча-а-а-ак до хоризонта. Но камъчетата не бяха от най-добрите и след два-три скока потъваха вдигайки стълб от гъста, лъскава вода. Най-накрая Алиса успя да намери камъче, малко подебело от хартия и доста кръгло. Трябваше да може скочи до хоризонта. Алиса се прицели, хвърли камъка и той послушно отскочи върху гладка вода. Едно-две-три-четири-пет... На деветия път все пак потъна под водата и веднага на това място от водата изскочи делфин. Той веднага се гмурна обратно, но Алиса се уплаши, че го е наранила и реши да не хвърля повече камъни.

Тя продължи да върви покрай брега, за да намери най-красивото камъче. Вървеше доста дълго време. Брегът няколко пъти се извиваше в заливи, но камъкът все не се появяваше. Алиса беше се уморила малко, отдалечи се от водата и седна под сянката на една скала, приличаща повече на възглавница отколкото на камък. Време беше да се върне в лагера, иначе Герман щеше да се тревожи.

Изведнъж се чу звук на вода, разплесквана от носа на лодка. Вероятно са пристигнали още летовници, помисли си Алиса. Лодката, малка, открита, се показва иззад скалата и се насочи към брега.

В лодката имаше два робота. Алиса искаше да стане и да поздрави, но роботите се държаха така, сякаш изобщо не искаха някой да ги забележи. Те изключиха двигателя — Алиса чу щракването на бутон — и приклекнаха, чакайки лодката да удари брега с носа си. Тогава един от тях скочи на пясъка и подметките му глухо изтракаха. Другият прескочи борда и прецапа до брега.

— Ти върви, а аз ще поизсъхна на слънце — каза той и излезе на сухо.

— Не — отговори първият, — иди ти. Аз вече ходих.

— Трябва да изсъхна. Имам вода в ставите. Върви, а аз ще докладвам.

Беше много странен разговор. Роботите, въпреки факта, че гласовете им не изразяват никакви чувства, ѝ се сториха ядосани.

Накрая един от роботите започна бавно да се изкачва по склона, а вторият застана на слънце, опитвайки се да изсъхне под почти хоризонталните лъчи на залеза.

Алиса поседя на камъка известно време, а след това усети, че краката ѝ са изтръпнали, носът и окото я засърбяха. Тя се изтърпя половин минута, а след това тихо, за да не я усети роботът, който се сушеше — а той стоеше само на дващетица крачки от нея — вдигна ръка и се почеса по носа. Нищо не се случи. Тогава Алиса почеса окото си и отпусна изтръпналия си крак надолу...

Всичко е наред. Алиса въздъхна и реши, че е време да се оттегли. „Чудя се, ако побягна“, помисли си тя, „дали ще ме настигне или не? Все пак е направен е от метал и ставите му са мокри.“

Алиса се претърколи от скалата, сложи чантата на рамото си и направи малка крачка встрани. Още една стъпка, още една стъпка... Тогава обърна гръб на робота и започна да тича.

Отзад нещо издрънча и гласът на робота извика:

— Човеко, спри!

Алиса вече се изкачваше по склона. Чантата болезнено удряше краката ѝ, камъчетата под краката ѝ се свличаха постоянно и затова на Алиса ѝ се струваше, че се изкачва много бавно. Чуваше тежките стъпки на робота отзад, но се страхуваше да се обърне, за да не се изплаши още повече. И в този момент, бягайки тя удари глава в нещо твърдо.

Желязна ръка със следи от ръжда падна на рамото ѝ и когато Алиса вдигна глава, очите ѝ се плъзгаха дълго по металните крака, тялото на робота и някъде високо, почти в небето, тя видя наведената към нея, грубо направена, глава с едно голямо, като на водно конче, око в средата.

Стъпките отзад затихнаха. Вторият робот спря зад нея.

— Какво става? — попита роботът, който беше хванал Алиса.

— Не знам. Този човек ни следеше.

— Защо го остави да избяга?

- Не го забелязах.
- Всичко ли е чул?
- Най-вероятно да.
- Ще го вземем ли с нас?
- Да.

Алиса не хареса, че роботите говорят за нея, сякаш не е жив човек, а предмет.

— Няма да ме взимате никъде — каза тя. — В противен случай ще викам и всички наши хора ще дотичат.

Тя дори отвори уста, за да извика, но в миг метална ръка с три пръста беше върху устата ѝ и толкова силно натисна лицето ѝ, че на Алиса се стори, че носът ѝ е сплескан.

— Ммм! — завъртя глава.

Тогавя роботът, без да отпуска ръката си, я постави на гърба си — земята се преобърна и беше далеч долу — и бързо се спусна надолу към лодката.

Металът миришеше неприятно на смазочно масло и морска вода. Може би това е същият робот, който е набутал професора в куфарчето? Може би. В края на краищата Алиса никога преди не беше чувала — а вероятно това изобщо не се беше случвало — роботите да не се подчиняват на хората. В края на краищата те са само машини и са специално направени, за да помагат на хората.

Едната ръка на Алиса беше свободна и тя реши да хвърли нещо на земята, така че Герман да познае, че е отвлечена. Че иначе ще помисли, че се е удавила — и няма да го преживее! Но нямаше какво да хвърли. Имаше само чантата, но в чантата е миелофона.

Така че Алиса не е хвърли нищо. Роботът спря, направи дълга крачка и небето над него се разтресе. Роботът свали Алиса на дъното на лодката и бързо — тя дори нямаше време да дойде на себе си — запусти устата ѝ с парцал. Парцалът беше миризлив, стар, притискаше езика ѝ, беше ѝ трудно да диша. Роботът завърза ръцете на Алиса зад гърба ѝ с тел, след което я настани така, че да не заема много място в лодката.

— Наблюдавай я — каза вторият робот, който през цялото време вървеше отзад и сега остана на брега. — Ще донеса другия.

Алиса размърда пръсти. Жицата беше здраво намотана и се впиваше в тялото. Не, така няма да я разхлаби.

— Да подслушваш чужди разговори е лошо — каза роботът, втренчвайки се в нея с кръглото око. — Ако не беше подслушвала, сега щеше да си се прибрала. Сега си наша пленница.

Алиса искаше да му възрази, но беше много трудно да го направи със запушена уста. Тя само поклати глава и това не се хареса на робота.

— Човеко — каза той, — трябва да се примириш с фактите. Ти се провали, а аз спечелих. Така че ще слушаш.

Алиса отново поклати глава. Тя, ако имаше възможност, веднага щеше да каже на робота всичко, което мисли за него. Никой на света няма право да малтретира деца. Не става дума само за роботите. Но дори Алиса да не беше дете, все пак човекът винаги е по-силен от машината. По този въпрос няма какво да се говори. И Алиса отново поклати отрицателно глава, за да покаже, че никой разярен робот не може да се справи с човек.

Роботът се ядоса още повече.

— Ако се съпротивляваш — каза той — ще те пусна във водата, ти ще се потопиш с глава в нея и ще спреш да получаваш кислород за дишане.

Алиса за всеки случай спря да клати глава. Ако идеята да нападне човек може да се появи в желязната глава на робота, тогава той може да го удави. И Алиса съжали, че едно време майка ѝ не ѝ позволи да направи операция за имплантиране на хриле. Някои деца се подлагат на такава операция, особено тези, които живеят край морето или на изкуствени острови. Със синтетични хриле можеше да бъде под вода колкото пожелае. „Когато се прибера у дома“, реши Алиса, „със сигурност ще убедя майка ми да се съгласи на операцията. Тя е безболезнена и сигурна. Вероятно пет милиона души вече живеят с хриле. И им няма нищо.“

Появи се вторият робот. Вървеше бавно и важно, а последните слънчеви лъчи играеха по тялото му. Носеше тояга в ръката си и с нея мушкаше стареца в гърба — типичен дядо, когото караше пред себе си. Ръцете на стареца бяха вързани на гърба, брадата му висеше на гърдите, но устата му беше свободна. Старецът мърмореше ядосано.

„Роботът води робота“, искаше да каже Алиса, но се сдържа. Все пак старецът беше най-обикновен и добре направен робот, макар и със странности, защото беше филмова звезда. Вярно, той заплаши Алиса с

тояга на булеварда, но, както Герман обясни по-късно, никога не би я ударил. Просто той имаше такава роля във филма — ядосан старец.

— О, тежки са греховете ни! — измърмори старецът, качвайки се в лодката. — С какво заслужих това нещастие — хванаха ме железни антихристи!

Тогавя той видя Алиса и напълно се разстрои.

— Детето за какво? Какво става? Детенце...

— Млъкни! — каза роботът. — Непокорните хвърляме зад борда.

— Ох, ох, ох! — каза старецът и млъкна.

Роботът запали двигателя и лодката безшумно се прокрадна към изхода на залива. Роботите я държаха курс по-близо до скалите — очевидно се страхуваха да не попаднат пред очите на кинаджиите. Едва след като се отдалечи покрай брега на голямо разстояние, лодката се насочи към открито море. Роботите наредиха на пленниците да легнат на дъното, а самите те извадиха широки мексикански шапки изпод пейката, сложиха си ги и отдалеч заприличаха на летовници.

Двигателят бучеше тихо, вълните се удряха в пластмасовия борд на лодката и на Алиса ѝ се стори, че някой вика на брега:

— Алисааа! Къде си?

Но може би просто си е въобразила.

КРАЛЯТ НА ПИРАТСКИЯ ОСТРОВ

Островът, на който акостира лодката с пленниците, беше малък, скалист и макар да се намираще недалеч от брега, лодките рядко се приближаваха към него. Тук нямаше какво да се види. Някога, преди двеста-триста години, на острова са живели контрабандисти и са построили тук каменна къща или по-скоро хижа. Покривът ѝ отдавна беше рухнал, но в нея човек можеше да се скрие от вятъра. Неотдавна тук работеха археолози. Археолозите не откриха нищо, но оставиха след себе си няколко дупки и ровове пресичащи центъра на острова.

Островът го нямаше на картите — беше твърде малък и незначителен и за корабоплаването не представляваше никаква опасност — в този пуст край на кримското крайбрежие рядко се появяваха кораби.

Всичко това Алиса, разбира се, не знаеше. За нея островът беше голяма скала, издигаща се от водата, пустинна скала без нито едно дърво. Слънцето вече беше залязло и островът беше сив и мрачен.

Когато лодката стигна до самия бряг, от руините на хижата се появи робот, голям и ръждясал като тези, които бяха заловили Алиса, и се спусна към водата.

— Има ли плячка? — попита той.

— Един голям човек и един малък — каза роботът.

— Не е зле като за начало — каза новият робот. — Ще докладвам на шефа.

Той се обърна, скърцайки със стави, и изчезна в руините, някогашно убежище на контрабандисти.

Роботът свали Алиса и стареца на брега и загаси двигателя на лодката. Другият развърза ръцете на пленниците и махна парцала от устата на Алиса.

— Хулигани някакви! — каза Алиса задъхана. — Справихте се с мен, но помислихте ли какво ще стане, когато хората разберат за вас?

Роботите сякаш не я чува. Те стояха мирно, чакайки работа, който се появи от руините, да се приближи отново към тях.

— Шефът ви благодари за службата — каза той.

Роботите тропнаха с крак и замръзнаха.

— Шефът не може да разгледа плячката в момента. Зает е.

Роботите отново тропнаха и пак замръзнаха.

— Можете да почивате — каза местният робот. — Докато няма нужда от вас. Ясно?

— Тъй вярно! — казаха в хор роботите, примигнаха с кръглите си очи и си тръгнаха, веднага забравяйки за пленниците.

Старецът седна на рядката жълта трева и каза:

— Наистина хулигани.

— Дядо — каза му Алиса, която напълно беше забравила, че самият той е робот, — дядо, виждал ли си някога метални роботи?

— От къде на къде, в наше село няма такива?

— Значи не знаеш.

Алиса беше виждала много роботи, но никога метални. Създаването на робот от метал е непродуктивно. Ще се окаже тежък, скъп и крехък.

— Дядо, трябва да дадем сигнал към брега — каза Алиса. — Да дойдат и да ни спасят.

— Там е работата, внучке — каза дядото. — Нашите никога не спят. Помня все едно е днес, изкачваме хълм в Манджурия, пред нас генерал Гурко на бял кон...

И старецът се впусна в безполезни спомени за събития, за които, поради факта че беше произведен само преди седмица, нямаше как да си спомни нищо.

— Дядо, имаш ли огънче?

— Какво?

— Огънче. Запалка, фенерче...

— Имах някъде кремък и огниво...

Старецът бръкна в джобовете на сивото си яке, но не намери нищо.

— Явно съм ги изгубил.

На скалистата пътека се появиха два пластмасови робота. Те носеха по един голям камък. Друг голям метален робот се движеше отзад. Той ги надзираваше.

Роботите поставиха камъните на земята до купа от камъни, които вече лежах там.

— Какво правите, братлета? — попита старецът.

— Изграждаме укрепления — каза роботът-надзирател. —
Хайде, побързайте, пластмасовите!

Пластмасовите работи забързаха обратно.

— Това вероятно са изчезналите работи на професора — каза
Алиса.

— Срещу кого строят тези укрепления? — попита старецът. —
Турчинът пак ли ни заплашва?

— Не, сигурно се страхуват от хората от брега. Хайде да
намерим пръчка, да сложим шапката ви на нея и да я размахаме.

— Защо да не помахаме — съгласи се старецът.

Но, за съжаление, на брега нямаше нито една пръчка.

— Да вървим по крайбрежието — каза Алиса. — Да потърсим.

— А това, може ли да е... — започна старецът.

— Какво? — попита Алиса.

— Забравих, насам-натам, имам ранна склероза, страх ме е от
инсулт — тъжно каза старецът. — Трябва да внимавам, но времето не
стига за всичко. Аха, спомних си: можем, в края на краищата, това...
това... онова нещо, с което да направим димен сигнал, огън да
запалим.

— Нямаме огън.

— Каквото нямаме, нямаме — съгласи се стареца.

Алиса и дядото вървяха бавно по брега, търсейки пръчка.
Отблизо се виждаше, че роботите са работили здраво на острова. До
самата вода излизаха плитки траншеи, снабдени с укрития, а на едно
място иззад окопа по-високо стърчеше дънер, грубо боядисан, за да
прилича на старо оръдие. Дървото доведе стареца в състояние на бурен
възторг.

— Виж — измърмори той — виж, малката, далекобойно оръдие!
Като почне да гърми — нито един неверник не остава на километри
наоколо. Оръдия, за б-о-о-о-о-о-о-й! Стрелба надясно!! Стрелба
наляво!!!

— Направено е от дърво, деденце — засмя се Алиса. — Това е за
макет. Не може да се стреля с него.

— Вярно е така — съгласи се дядото-киноробот. — Опитват се
да измамят. Но кого?

— Вас, навярно. Или може би други хора.

— Мен да ме измамят? Мен? Ами че за мен са като прочетена книга! От мен никъде няма да се скрият, оттук-оттам!

— Ш-ш-ш, тихо — каза Алиса. — Спри.

Зад оръдието двата пластмасови робота се мъчеха да извадят каменен блок от земята. Роботът пазач буташе блока с крак. Не им беше лесно на роботите, дори ставите им пукаха.

— Ах, предатели, отцепници! — изсъска старецът. — Сега ще ви покажа!

— Почакай.

Алиса клекна и извади миелофона от чантата си. Тя протегна антената към роботите. „Може би не са предатели“, помисли си тя. „Може би те също са затворници, като нас.“

Беше много трудно да чуе мислите на роботите, защото в свободното ѝ ухо влизаха думите, които роботите около Алиса казваха на глас.

— Сега ще им покажа! — изсъска стареца-киноробот.

— Давай напъни се отново — изскърца роботът-пазач.

— Дръпни се — изпухтя първият пластмасов робот.

— Внимавай, ще ми счупиш крака — ядоса се другия пластмасов робот.

И през тези думи се появи мисли. Алиса ги разпозна по гласовете им. В крайна сметка гласовете на мислите бяха същите като истинските гласове.

„Ще им покажа! Ще ги размажа!“ — мислеше си стареца-киноробот, който винаги мислеше същото, което казваше, защото беше много простодушен.

„Ще победим — мислеше си роботът-пазач. — Откъде мога да взема масло? Ставите ми скърцат... Тия слабаки и един камък не могат да мръднат. Трябва да им помогна, но ще е жалко да изгубя енергия...“

„Защо сме тук? — мислеше си първият от пластмасовите работи. — Къде е професорът? Време е да приготвя вечеря.“

„Не трябва да се подчинявам на работи — мислеше си вторият. — Никой не ми е дал инструкции да се подчинявам на работи. Трябва да кажа за това.“

Пластмасовият робот пушна камъка и попита на глас:

— Длъжни ли сме да ви се подчиняваме?

— Млъкни! — отговори роботът-надзирател. — С един удар мога да ти счупи черепа. Искаш ли да пробвам?

— Не, благодаря — отвърна роботът. — Предполагам, че сте прав. Никой не ме е удрял по главата.

— Тогава вземайте най-после камъка и го завлечете до укреплението.

Роботите се подчиниха и повлякоха тежкия камък към морето.

„И все пак тук нещо не е наред — продължи да мисли пластмасовият робот. — Със сигурност има някаква грешка...“

Алиса върна миелофона в чантата си. Всичко е ясно. Пластмасовите работи са също затворници, колкото и нея. Това е добре, защото можеше да разчита на тях. Но какви помощници ще са те? В края на краищата те изобщо не са пригодени да бъдат бити по главата.

— Каква красота — въздъхна изведнъж стареца.

Алиса дори се изненада, че старецът мисли за красота в такъв момент, въпреки че беше прав.

Назъбената стена на Кримските планини се издигаше от брега зад сребриста ивица вода. Небето над тях беше зеленикаво-лилаво — слънцето се бе спуснало зад планините, но още не беше залязло и лъчите му достигаха до редките дълги облаци.

Първите огънове светнаха, като златни точки под планинските зъбери и на ръба на водата, но беше невъзможно да се разбере коя от светлините е лагерът на кинаджиите. Но Алиса видяла делфини да плуват в морето недалеч от острова.

— Хей, делфини — извика Алиса — кажете на нашите хора, че сме отвлечени!

— Спри да крещиш, че ще те хвърля във водата! — чу се глас отзад.

Алиса видя, че отзад стои ръждясал робот.

— Сега ще им покажа! — каза той.

Роботът си тръгна, но след минута се върна със странно съоръжение в ръцете си. То приличаше на стар лък. Роботът постави дебела стрела върху тетивата и стреля. Лъкът беше самоделка и затова стрелата отлетя настрана, доста далеч от делфините.

Тогава роботът коригира неточността на оръжието си, като стреля не по делфините, а встрани, в обратната на тях страна. Този път

стрелата падна тежко във водата, не достигайки делфините с около десет метра. Но делфините, очевидно, разбраха, че враговете им са на острова, и веднага изчезнаха в морето, сякаш не са били там.

Роботът гордо потупа лъка с желязна длан и каза:

— Дори с тези примитивни оръжия ще смажем всеки враг. Главното не е оръжието, а лидерът.

— А кой е вашият лидер? — попита Алиса.

— Ти, жалка робиньо — каза роботът, — дори нямаш право да споменаваш името му.

— Аз не съм ничия робиня. Вече няма роби — каза Алиса. Тя вече беше преминала през древната история и знаеше за робите.

— Ще го има — каза роботът, постави нова стрела на тетивата и я пусна в морето, към полупотъналия кораб, блъсна се в камъните близо до брега.

— Как попаднахте тук? — попита Алиса. — Защо си толкова странен?

— Ние плавахме на него — каза роботът — на кораба, който току-що ударих с точната си стрела, за да ви покажа неудържимостта на своя гняв.

— Говориш много поетично — каза Алиса.

— Аз съм командир на отряд, ефрейтор. Други така не могат, те знаят сто думи. А аз цели триста.

От развалините се чу звън, сякаш някой удряше с тояга по ламарина.

— Вечерна проверка. — Роботът метна лъка на рамото си, обърна се с ужасно скърцане и тръгна нагоре.

— Може да скоча във водата и да доплувам до брега? — помисли на глас Алиса.

— Даже не си го помисляй — каза старецът. — Няма да те пусна да влезеш. Опасно е за младия ти живот. Не мога, отгук-оттам, да позволя смъртта ти в бездната на морето.

Алиса си помисли, че той наистина няма да я пусне. Роботите са длъжни да помагат на хората в момент на опасност и по-скоро ще умрат, отколкото да оставят човек да бъде застрашен от нещо. Дори и да е филмов робот, така или иначе, блока за защита на хората е вграден в него.

— Да отидем да погледаме проверката тогава. Дори не знаем колко са.

Слънцето напълно се скри, водата стана сива, а в небето блестяха големи южни звезди. Високо, сред звездите, премина златната следа на пътнически звездолет. „Сигурно ни търсят, помисли си Алиса. — Но как ще разберат, че сме на острова?“

Девет железни робота се наредиха на площадката. Трина държаха лъкове в ръцете си, останалите държаха дебели железни тояги. Роботите бяха черни на фона на синьото небе и толкова неподвижни, че изглеждаха като статуи, издигнати тук преди много години.

— Равнис! — каза крайният робот. — Мирно!

Командата беше излишна, защото роботите вече се бяха подравнили и стояха напълно неподвижни. Роботът, който командваше, започна да барабани по корема си с железните ръце, а барабаненето образува вълнички върху спокойната вечерна вода.

Алиса хвана ръката на стареца. Двата робота, откраднати от професора, се приближиха неусетно и застанаха наблизко, тихо шепнейки за нещо.

Вратата на колибата на контрабандистите, направена от стоманена ламарина, се отвори и друг железен робот излезе на площадката, като едва движеше краката си. Беше по-висок от другите, носеше висока омачкана шапка на главата си, а гърдите му бяха украсени с грубо нарисувани кръстове. Алиса разбра, че това е „шефа“ — най-важният от роботите.

Главният робот бавно отвори няколко пъти уста, но дълго време не можеше да издаде звук от себе си. Накрая завъртя глава, нещо изщрака и от дълбините му се изтръгна неочаквано тънък и скърцащ глас.

— Здравейте, юнаци! — той каза.

— Здравсти, шефе! — в хор отговориха роботите.

— Докладвайте — каза шефът.

Крайният робот пристъпи напред и каза:

— Второкласните работи строяха стената. Втори и трети номер направиха експедиция до континента. Хванати са двама пленници. Не са намерени оръжия.

— Лошо — каза шефът — малко е. Не е достатъчно. Невежи. Бомбоубежището?

— Ще приключим утре.

— Благодаря ви за службата. Доведете затворниците при мен. Поставете охрана за през нощта. Да живея аз, вашият лидер!

— Ура-а-а! — извиха роботите.

— Ръждясвайте, но дръжте барута сух.

Главният се обърна, вдигна крака си, но кракът не се спусна. Вождът се олюля в нестабилно равновесие и всеки момент можеше да рухне върху камъните. Стената от работи стоеше неподвижна.

— Помогнете! — каза началникът. — Спусни крака ми. По-бързо!

— Кой да помогне? — попита крайният робот.

— Ти.

Роботът се подчини. Той натисна с цялата си тежест вдигнатото към небето коляно на вожда и кракът потъна върху камъните със скърцащ звук. Накуцвайки, вождът отиде до руините.

— Къде са затворниците? — попита роботът, помагащ на шефа.

— Ето ги тук. Чухте ли какво беше наредено?

Старецът и Алиса се качиха до руините и влязоха вътре.

Вътре беше почти напълно тъмно и само отгоре, през пукнатините на полусрутения таван, проникваше несигурна сумрачна светлина.

Стаята беше осеяна с отломки, прах и стари тенекии. В ъгъла стоеше кутия, а до нея грубо издялан варовиков блок. Главният робот седеше на блока до кутията и държеше голяма ножица в ръката си. Парчета от консервни кутии и кутии от концентрати лежах разпръснати по щайгата. Вижда се, че археолозите и туристите, които се скитаха на острова, смятаха, че е най-добре морето да не се затрупва с боклук и са ги събирали в руините. Шефът изрязва сложна многолъчева звезда от капака на консерва.

— Дойдохте ли? — попита той, без да изпуска ножицата. — Спрете и не се приближавайте. Не понасям хората. И мълчете. Зает съм. Правя награда. Красива ли е? Защо не отговаряте? Правилно, не съм разрешавал да отговаряте.

Накрая роботът свърши работата си, пробва тенекията на гърдите си и остана доволен.

— Красиво — каза той. — Да започнем разпита. Ти, с брадата, си първи. Как се казваш?

— Това не е важно — каза старецът. — Аз да давам сведения на желязно чудовище? Това няма да се стане.

— Кой полк си? — Роботът продължи, сякаш нищо не се е случило. — Какво оборудване имате? Колко оръдия? Танкове? Е, отговаряй веднага.

— Казах — няма, оттук-оттам. Когато генерал Гурко ни изпращаше в бой, той казваше: „Вие, войници, няма да видите вашите вдовици и сираци, ако не превземем Сапун планина с щурм“. Така.

— Записвай — каза главния робот на своя помощник — Негов командир е генерал Гурко.

— Няма на какво да пиша, шефе — каза роботът.

— Ами не пиши. И не ме заблуждавай. Ти не знаеш как да пишеш. Никой от нас не знае да пише. И това е добре. Когато спечелим, никой няма да пише. Какво ще правим? Ти кажи. А ти? А ти? Не знаете. Ще маршируваме. Всички. И ще работим. И ще се равняваме.

— Това няма да стане — каза Алиса. — Вие сигурно нищо не разбирате или всички сте полудели. Време е да ви изключат и да ви изхвърлят на сметището. Дори сте ръждясали. Удивително е, че все още не са ви претопили.

— Млъкни! — каза роботът. Нещо в него стенеше, бълбукаше, пукаше и той повтори: — Млъкни... — роботът поклати глава, издуха високоговорителя и продължи: — Млъкни! След разпита ще отидете в карцера. Ясно? Сега ми кажи как се казваш? Кой полк си? Колко оръдия имате? Къде се намират тактическите атомни оръжия?

— Нищо не разбирам — каза Алиса — Какво тактическо оръжие? Какви оръдия?

— Шикалкави — каза главният. — Хвърли го в карцера! Да изгние там.

— Ти си говори, но не прекалявай! — ядоса се старецът. — Как така — ще изгнием? С кого си мислиш, че говориш така? Ей сега като те...

— Дръж го! — извика началникът на помощника си. — Напада ме!

Роботът обгърна стареца изотзад. Шапката на стареца падна на земята и тънката му синтетична коса се разпиля във всички посоки.

— Браво — каза шефа на работа. — Ще получиш орден. Не можа да ме достигне, но съм суеверен. Ясно? Иначе от нищо не ме е страх. Не ме е страх дори и от картечен огън. И от директно попадение от противопехотна мина. — Главният робот се изправи в целия си ръст, скърцайки със стави. — Проклета ръжда! — той каза. — Няма смазка. Утре — поход за намиране на смазка. Не, сам ще ви поведе и сам ще пленя противниковото смазочно масло. Пленниците от сутринта да работят по изграждането на укрепленията. А следобед да се разстрелят. Баста. Казах. Това е заповед.

— Слушам! — отвърна роботът.

— Вземи ордена и го закачи на гърдите си. Вече си орденоносец!

— Радвам се да служа! — отговори роботът и като притискаше тенекията към гърдите си, за да не падне, изведе затворниците навън.

Поглеждайки назад, Алиса видя, че началникът отново седна пред кутията и продължи да изрязва „медали“.

— Чакайте — спря ги гласът му. — Напълно забравих. Проклета ръжда. Човеци, искате ли да ми служите? Ама вярно да ми служите? Ще има награди.

— Не искаме — отговори Алиса и за двамата — Ние не служим на никого и не се страхуваме от никого.

— Да видим как ще запееш утре — каза шефът — когато желязна стрела пронизва мекото ти човешко сърце. Отивам.

Но преди пленниците и ескортът им да успеят да направят няколко крачки, скърцащият глас на главния робот ги повика обратно. Трябваше да се върнат.

— Пак забравих — каза шефът — Далече ли сме от Москва?

— Далече — каза Алиса — никога няма да стигнете пеша. По-скоро ще ви закарат до там с товарното метро и ще ви направят на свещници. От най-модерните.

— Незабавно да се разстреля! — каза началникът.

— Няма начин — каза роботът. — Тъмно е. Можем да пропуснем.

— Вдигнете под тревога всички, нека светят с фаровете на главите си.

— Забранено е. Наредихте да пестим енергията, Шефе.

— Тогава ги хвърлете в карцера. В карцера-а!

— Няма ли най-после да млъкнеш. Нещо много ме дразниш вече! — каза старецът. — Сега ще те гръмна с пръчката си.

Старецът вдигна пръчката си и я насочи, като пушка-кремъклияка към шефа-робот. Дали роботизираният ум на стареца беше помътнял от негодувание, или той наистина не знаеше разликата между пушка и пръчка, или просто искаше да изплаши шефа, но резултатът се оказа плачевен за кино-робота. Суеверният началник се уплаши и се строполи на пода с трясък, а вторият робот с всичка сила стовари железния си юмрук върху тила на стареца.

Главата на стареца изпука с трясък и от нея се посипаха частици от електронния мозък. Старецът се олюля, направи няколко колебливи стъпки, но координационният му център вече беше разрушен и той падна на пода до шефа на работа.

Алиса замръзна от страх и скръб. Старецът, въпреки че не беше човек, си оставаше единственият ѝ закрилник на този див остров и тя вече беше свикнала да се отнася с него като с жив старик. А ето, че го убиха. И то въпреки че роботите го мислеха за човек. А това означава, че се е случило нещо ужасно. Роботите могат да убиват хора...

Алиса познаваше много добре роботите — те бяха част от света, в който тя живееше. Когато Алиса беше много малка, тя имаше роботизирана медицинска сестра; знаеше всякакви приказки и умееше да сменя и пере пелени. В много домове хората имат роботизирани икономки. Но повечето от роботите работят на места, на които на хората не им е интересно да работят. Индустриалните работи почти не приличат на хората — те са по-скоро интелигентни машини, които асфалтират пътища, добиват руда и почистват улиците. Таксиметровият автомобил също е робот, защото знае как да не нарушава правилата за движение. Ден преди Алиса да отлети за Крим, тя видя по телевизията робот — космически кораб. Той ще пренася товари до лунните станции и не само ще ги пренася, но и сам ще ги товари в себе си, ще каца в точката на лунния космодрум, която диспечерът ще му посочи, и няма да дава на лунните колонисти повече контейнери, отколкото се полагат.

Роботите са се появили много отдавна, преди около двеста години, но едва през последните сто години — Алиса го беше учила в първи клас — те заеха толкова голямо място в живота на хората. На

Земята има не по-малко работи от хората, но никога не бе имало случай работи да се бунтуват срещу хората. Това е невъзможно. Все едно една тенджера, най-обикновена тенджера, да откаже да готви супа и да започне да хвърля капака си по бабата. В края на краищата хората правят роботите и хората задължително вграждат в роботите специален блок за защита на човека. И колкото и голям да е електронният мозък на робота, този мозък не може да преодолее бариерата на защитния блок и да не се подчини.

Това означава, че роботите на острова, или всички наведнъж са се развалили по начин, по който другите работи никога не са се разваляли, или — обаче това въобще не хрумна на Алиса — те са били конструирани от хора, които по някаква причина са решили, че роботите могат да се правят без блока за защита на хората.

Стана тихо. Главният робот вдигна глава и видя, че наблизо лежи неподвижния старец. Шефът светна фара си на главата си и на неговата светлина видя, че старецът не е от плът и кръв, а от електронни части.

— Предателство! — извика той — Бяхме предадени! Съберете се всички. Съвещание.

— Къде е вторият човек? Може би той също...

— Засега в карцера. После ще установим. Утре ще я разпитам с цялата си строгост. Така...

И роботът внезапно превключи на език, напълно непознат за Алиса.

Вторият робот изглежда го разбра, защото той наклони глава и избутвайки Алиса към изхода, тръгна напред, като я мушкаше металния си пръст в гърба.

Карцерът се оказа яма със стръмни стени. Роботът просто бутна Алиса надолу и тя се нарани болезнено в някакъв камък, но не заплака. Случилото се с нея и стареца кино-робот беше толкова сериозно, че просто нямаше време за плач.

В ЗАМЪКА НА НОС САН БОНИФАЧО

Алиса никога не беше чувала за нос Сан Бонифачо. И едва ли някой от читателите на тази история знае къде е нос Сан Бонифачо. Нос Сан Бонифачо се издига като перка на акула от Средиземно море, а полетата около него са жълти и негостоприемни. Някога, преди около шестстотин години, на това място пиратската армада на Хасан бей, състояща се от двадесет и три бързоходни галери, причака и разби на пух и прах генуезката ескадра. Самият Хасан бей нахлузи примка на шията на генуезкия адмирал, преди да бъде провесен на реята. Поне така пише известният аржентински експерт по пиратите Дон Луис Ел Диего в тритомната си „История на беззаконието в Средиземноморието и Северния Атлантик“.

Оттогава нос Сан Бонифачо не фигурира в историята.

В крайна сметка построяването на замъка на ексцентричния английски баронет в подножието на носа не може да се счита за историческо събитие. Баронетът искаше да има собствен призрак. Но призрак можеше да бъде привлечен само чрез изграждане на подходящ замък, дори и малък. Разбира се, най-добре беше да има истински замък, но английският климат беше вреден за баронета и той построи замъка на Средиземно море, почти като истински, с повдигащи се порти и плитък ров, в който плуваха лебеди. Баронетът се премести в него и зачака призрака да се настани в замъка. Може би призрака щеше да се настани рано или късно, но скоро след това баронетът се простуди и почина. Замъкът остана без господар. На кого ли би му хрумвало да се засели на това безлюдно крайбрежие?

Замъкът пустееше почти петдесет години. От времето започна да се руши. Туристите, минаващи оттам с увеселителни лодки, вече вярваха на словоохотливите екскурзоводи, когато ги уверяваха, че замъкът е построен от кралица Бела Благочестивата.

През втората половина на ХХ век замъкът отново оживя. Новите му собственици обновиха и боядисаха стените, оградиха замъка и носа с два реда бодлива тел и поставиха стражи на единствения вход.

Понякога към замъка се придвижваха покрити камиони и тогава в двора започваше суетня. Работници и хора с неизвестна националност и професия разтоварваха кутии и контейнери от камионите и ги отнасяха в обширните подземия на замъка.

Селяните от съседното село обсъждаха известно време новите обитатели на замъка, но малко по малко разговорите замлъкнаха, като огън, който не се поддържа. Веднъж малък независим вестник публикува статия за тайна организация, която се готви за война, и в тази статия името на замъка на нос Сан Бонифачо се спомена, като една от базите на тази организация. Но лицата, посочени в статията, съдиха вестника за клевета и вестникът трябваше да плати тежка глоба, тъй като не можа да представи никакви документи в съда и единственият му свидетел беше намерен мъртъв ден преди процеса.

Минаха още няколко десетилетия. Хората забравиха и организацията, готвеща се за война и самия замък. Замъкът, изоставен от последните си собственици, се разпадна, а овчарите внимателно събраха бодливата тел и я изхвърлиха в помийната яма.

Както можете да видите, нос Сан Бонифачо все още няма абсолютно нищо общо с нашата история, но се случи така, че десет дни преди момента, в който Алиса отлетя за Крим, туристическият център на Северното Средиземноморие реши да построи флаерна станция и малък хотел в близост до носа за любителите на гмуркането.

Туристическият център е голяма организация и не обича да губи време. На сутринта беше взето решението, а следобед трима товарни летци докараха строителни работи и един студент на носа.

Строителните работи извадиха широките си лопати и започнаха да разчистват строителната площадка от каменните купчини, останали от стария замък, а студентът намери самотна смокиня и седна в сянката ѝ, за да прочете безсмъртната творба на Ахмедзянов „Развъждане на шесткраки зайци в домашни условия“. Студентът учеше във Факултета по роботика, но не беше доволен от живота и реши през есента да влезе и във Факултета по практическа генетика, модерен факултет, където не се влиза лесно — за всяко място се състезават осемдесет човека и десет извънземни.

Стройботите разчистваха боклука, студентът ентусиазирано разлистваше Ахмедзянов, пчелите жужаха наоколо, а лекият ветрец поклащаше листата на смокинята. И изведнъж един от строителните

роботи извика и пропадна в земята. При падането вдигна такъв шум, че студента вдигна очи от книгата, преброи стройботите и веднага разбра, че единия липсва.

Той изтича до тъмната дупка в земята. Стройботът се движеше шумно в тъмнината, разбутвайки някакви дрънчащи и шумящи предмети.

Студентът нареди на стройбота да включи челните фарове и на светлината им се спусна в дупката. Оказва се, че стройботът е пропаднал в подземие на замъка, пълно с вещи и документи, останали от последните му собственици. Студентът беше много изненадан и след като излезе на повърхността, веднага се свърза с най-близкия град, откъдето трима историци бяха докарани с катер половин час по-късно.

Находката надмина всички очаквания. Последните собственици на замъка всъщност, оказва се, са се готвили за война. Това беше доказано от кутии с документи, огнестрелни оръжия отпреди сто години, купища сухи батерии, патрони, униформи на несъществуваща армия, консерви и дори танк с противоядрена защита, разглобен на части. Забравени работи стояха в ъгъла на мазето.

Това бяха удивителни работи. Само едно, напълно ръждясало, копие от този вид беше известно на историците. Те бяха роботизирани войници. Те знаели как да се подчиняват на военните команди и ако чуят заповедта „убий“, можели да убиват хора. Тези работи просто не са имали блок за защита на хора. Роботите бяха много прашни и ръждясали на места, но когато един от тях беше изваден на повърхността и включен, той бавно обърна глава, огледа жълтата долина, морето и приличащият на перка на акула нос Бонифачо, и каза дрезгав глас:

— Готов за бойни действия — после млъкна, гневно блесна с едното си око към удивените историци и добави: — Къде е вашият командир? Далеч ли сме от Москва?

Роботът говореше руски и очевидно беше предназначен за операции на Източния фронт.

Най-големият специалист в историята на роботиката Шиничи Комацу, спешно извикан от Антарктикбург, прегледа роботите, зададе им няколко насочващи въпроса и обяви, че повече няма да могат да

бъдат използвани. Те са програмирани войници и е много по-лесно да се претопят, отколкото да бъдат възстановени и превъзпитани.

Четири от роботите музеите веднага разделиха помежду си, те също получиха оръжия и исторически документи, а останалите роботи бяха изпратени за претопяване.

За това те използваха катера, с който пристигнаха историците. Към него беше прикачена малка пластмасова баржа. Студентът седеше на катера, без да се разделя с книгата си, а роботите бяха натоварени на шлепа. Никой не забеляза, че по време на товаренето един от роботите случайно се включи.

Студентът четеше за шесткраките зайци и толкова се увлече, че не чу предупреждението за предстояща буря. Небето внезапно помръкна, задуха остър вятър и редици бели пенливи вълни се понесоха през морето. Студентът може би нямаше и да забележи вилнеещата буря, но още първата голяма вълна нахлу през отворената врата на кабината и отнесе книгата на Ахмедзянов и няколко други също толкова интересни учебника зад борда.

Едва тогава ученикът се осъзна, подаде сигнал за бедствие и внимателно огледа състоянието на катера. Баржата с роботите се носеше на края на кабела, опитвайки се да се откъсне от лодката, дърпайки я назад и като цяло застрашавайки безопасността на младежа. Той веднага съобщи за това на брега и получи разрешение да освободи кабела и да се върне обратно. Така и направи и се върна благополучно у дома.

На един от близките си приятели той каза (въпреки че приятелят му не му повярва), че когато прерязвал кабела откъм катера, видял, че висока фигура се надигнала върху шлепа и отрязала кабела от другата страна. Освен това студентът го уверяваше, че това е бил един от металните роботи. Освен на приятеля си, младежът не каза на никого за това, основателно опасявайки се, че може да бъде заподозрян в малодушие и свързаните с него халюцинации.

Всички мислеха, че шлепът е потънал.

Но всъщност той не потъна. В продължение на няколко дни беше носен из Средиземно море от вълните на продължителната буря, след това беше подхванат от течение и пренесен полупотопен през Босфора (което е много изненадващо) и накрая изхвърлен на брега на малък остров край брега на Крим.

Роботите, ръждясали през дните на скитане по вълните и повредили някои ценни части от електронните си мозъци при люлеенето, излязоха на брега и след като изсъхнаха, започнаха да действат. Един на всеки десет някога е бил програмиран като робот сержант, главен робот, способен да взема решения в присъствието на врага и да командва останалите.

Главният робот организира подчинените си във военен строй, в ръждясалия му мозък се появи мисълта, че щом вече е на острова, значи войната, която се очаква повече от сто години, все пак е започнала и е време да започне да завладяваме врага. Врагът — така бяха устроени роботите — можеше да бъде преди всичко този, който говори руски.

Още в първия ден от престоя си на острова роботите откриха сред камъните преобърнатата пластмасова лодка за развлечение, толкова лесна за управление, че дори дете можеше да я управлява. Главният робот изпрати двама от своите войници на брега, за разузнаване.

Те се върнаха няколко часа по-късно и не сами, с плячка — два заловени робота — и доклад, че първият човек, когото са срещнали, говори руски и затова бил натъпкан в куфар и унищожен. Как е бил унищожен, роботите се затрудниха да обяснят, но увериха шефа, че това се е случило точно така.

Главният робот обяви военно положение на острова, нареди да му направят паметник и незабавно изпрати друга експедиция на брега. Надяваше се, че ще успее да се сдобие с оръжие. Нямахше оръжия. Но все още имаше затворници — Алиса и стареца киноробот.

Алиса не знаеше за всичко това и не можеше да си представи, че навремето на земята хора, които бяха толкова учени, че знаеха как да правят говорещи роботи, биха могли да ги подготвят за война с други хора, например с дядото или прадедото на Алиса.

Това не подозираше и Герман Шатров, който, както и цялата филмова група, така и професор Шейн, тази вечер не си легна, а претърси най-близките скали в търсене на Алиса и стареца. Спасителите от Кримската станция не спяха, техните летци, лошо оборудвани за нощни полети, кръжаха над брега; туристите, чийто лагер — от двадесет и три палатки — лежеше отвъд планината, също не спяха. И те издирваха момиченце и старец...

Бащата на Алиса, директор на московския зоопарк, не подозираше всичко това. Наистина той спеше спокойно, знаейки, че Алиса е в пълна безопасност в Крим, с приятеля му Герман Шатров — досега нищо не бяха казали на баща ѝ. Защо да притесняват човек без време?

... В един и половина през нощта спасителят Соснин, летящ на малка височина над един незабележим залив и осветявайки го, видя няколко отпечатъка върху пясъка, значително по-големи от човешки размер. Следите водеха нагоре по склона на планината. Прелитайки над веригата от стъпки, той видя на едно място разпръснати раковини и камъчета, които блестяха преливащо под светлината на фенера му.

ПАДЕНИЕТО НА РЪЖДИВИЯ ЛЕЙТЕНАНТ

На Алиса ѝ стана страшно, също така ѝ беше жално за стареца. Но Алиса също така беше много жадна и гладна... Тя се сгуши в ъгъла на ямата и затвори очи. И видя голяма чаша лимонада, по-голяма от самата нея. Лимонадата преля и газирани пръски от нея закапаха по камъните.

Алиса отвори очи, за да прогони видението. В ямата беше напълно тъмно и само в неравния четириъгълник на небето светеха звезди. На Алиса ѝ хрумна, че в чантата, за която тя напълно беше забравила, може да се крие нещо за ядене. Или дори тубичка селтер. Това бяха празни надежди, разбира се, и Алиса знаеше, че няма нищо за ядене в чантата, но все пак отвори ципа ѝ и, тайно надяваща се да се лъже, тихо пъкна ръка в нея. Но нищо не се случи. В чантата имаше миелофонен апарат, носна кърпичка и класьор с марки за размяна. И няколко раковини и камъчета намерени на брега. Алиса сложи едно от тях в устата си и започна да го смуче. Но все още беше жадна.

— Роботе! — извика Алиса — Роботе, жадна съм!

Никой не отговори.

Можеше да се развика силно, толкова силно, че всички тези роботи да се изплашат и да побегнат? Но Алиса не посмя. Тя видя как старецът умря и разбра, че роботите могат да убият и нея, ако смятат, че тя ще издаде убежището им с виковете си.

А може би на острова изобщо няма вода? Роботите нямат нужда от нея. Толкова много ѝ се пиеше, че чак и гореше в устата и чувстваше главата си голяма и пулсираща...

Алиса стана и обиколи затвора си, опипвайки стените с ръце. От едната страна стената беше наклонена и Алиса се опита да се измъкне, но земята, осеяна с камъчета, не я удържа и тя се плъзна надолу. Алиса се уплаши, че роботите може да чуят как се опитва да се измъкне от ямата. Тя се послуша. Всичко изглеждаше тихо. Но роботите не спят. Един от тях може да се крие до дупката и когато Алиса излезе, той ще я удари. Чакай, нали има миелофона!

Алиса го извади от чантата и пъхна слушалката в ухото си. Нещо тихичко бръмчеше в апарата, но не се чуваха нито мисли, нито гласове. Алиса завъртя миелофона около себе си, изпращайки вълните му в различни посоки, но не чу нищо. Така че, наоколо няма работи.

Алиса изплю камъчето и направи нов опит да излезе от дупката. Тя заби стъпалата си в склона и, притискайки корема си към склона, бавно запълзя нагоре. Беше тъмно, камъчета и песъчинки се търкаляха надолу, краката ѝ се подхлъзваха и трябваше да замръзва, разкрачвайки се, за да запази равновесие. Пълзенето нагоре изглеждаше безкрайно на Алиса и тя вече започваше да мисли, че никога няма да излезе от тази дупка, когато изведнъж ръцете ѝ, протегнати нагоре, вместо стената, срещнаха празнота...

Алиса изпълзя на повърхността на острова и лежа две минути, почивайки си и слушайки дали някой не идва. Беше тихо. Сега трябваше да реши в каква посока може да има вода, ако въобще има на острова. Алиса реши, че ако тук има вода, тогава тя трябва в крайна сметка да тече от острова към морето и затова е най-добре да обиколи острова. Тя пропълзя на четири крака към морето и седна зад един камък.

Луната изгря и морето беше разполовено от лунната светлина. Лунната пътека се проточи към далечния бряг и се натъкна на черна ивица планини. Сред планините примигваха разноцветните светлини на къщи и къмпинги. На едно място на брега гореше огън и белият стълб дим ясно се виждаше върху черното тяло на планината.

— До късно стоят — помисли си Алиса, без да осъзнава, че лагерният огън гори в туристическия лагер, защото на огъня виси тенджерата с черно кафе — групите, които се връщат от търсенето на Алиса, пият това кафе, за да не заспят.

Сноп светлина от прожектор на невидим в тъмнината флаер се спускаше от небето до ръба на водата. Лъчът осветяваше заливите. И той търсеше Алиса. И движещите се светлини срещу острова изобщо не беше карнавално шествие — филмовите работници и спасителите претърсваха брега на залива, където преди половин час бяха открити следи от работи.

Алиса искаше да се гмурне във водата и да плува към далечните светлини, но разбра, че ще се удави — беше много уморена и слаба без

вода и храна, беше притеснена, а ръцете ѝ едва се движеха, не я слушаха.

Дори коленете ѝ трепереха.

Точно Алиса реши да продължи пътуването си в търсене на вода, когато се чуха тежки стъпки. Един от роботите бавно се спусна към морето. За момент силуетът му скри лунната пътека и Алиса разпозна главния робот по шапката му. Той отиде до водата и спря, вдигна железните си ръце с хрущене и ги кръстоса на гърдите си.

Сега Алиса не можеше да излезе иззад камъка: роботът определено щеше да я чуе. А шефът стоеше и не си тръгваше. Стоеше на брега, гледаше светлините на далечния бряг и вероятно мислеше. Може би трябва да узнае мислите му? Алиса тихо извади слушалката от чантата си. Тя завъртя бутона за честота на миелофона, докато се настрои към мислите на робота. И сега ги чуваше ясно. Роботът се замисли бавно и скърцащо. „Десант... Необходимо е десантът да е след залез-слънце. Те няма да очакват нападение... Ще са си легнали. Да намерим оръжия... Къде са подкрепленията? Няма никакви подкрепления. Няма комуникация с центъра... Утре ще има връзка... Ще оставим пазачи на острова в крепостта... Затворниците ще работят. Малкият човек трябва да бъде премахнат. И във водата. За да не останат следи... във водата... Винаги трябва да ги хвърляме във водата... Крим е предмостие... Вдругиден до Москва...“

— Аз съм лейтенант — внезапно каза роботът на глас — Повишавам се в лейтенант. Утре ще се произведа в майор.

И отново се замисли:

„... Ще освободим всички пленени работи и моята армия ще стане несъкрушима... време е да вдигна тревога... Не, първо ще премахна сам малкия човек... той знае твърде много...“

Роботът престана да мисли, отпусна ръце, пляскайки с длани отстрани, и се качи горе към затвора, от който Алиса бе избягала наскоро.

Алиса разбра, че сега няма време за вода. Трябва да се скрие, преди да са я открили. Тя изскочи иззад камъка и хукна по брега, търсейки безопасно убежище. Но островът беше гол и беше възможно да се претърси за две минути.

Между камъните имаше тъмна вдлъбнатина. Алиса се притаи и замръзна. Обезпокоените работи така тропаха по острова, така че

започна леко земетресение.

Ето стъпките на роботите се приближават все по-близо и по-близо... Тряс-тряс... Спряха до убежището на Алиса. Дали се е скрила добре?

Ярка светлина заслепи очите ѝ. Роботът запали фара си на пълна мощност и опипа с лъча си по камъните.

— Тук! — извика робота — Човекът е тук!

Една желязна ръка се протегна към Алиса и тя се опита да я избегне, прилепайки се към стената. Ръката мина на сантиметри от лицето на Алиса и удари камъка с протегнатите си пръсти. Алиса се възползва от моментното забавяне и, като блъсна с рамо ръждивия крак, изтича на брега.

Тогаво прожекторът на друг робот освети лицето ѝ. Тя беше забелязана. Алиса се втурна по брега, избягвайки протегнатите ръце и камъните, които бяха хвърлени по нея, макар и не много точно, от железните войници, но обръчът се свиваше...

— Хванете го жив! — изкрещя роботът-лейтенант точно над ухото ѝ и Алиса по-скоро усети, отколкото видя, как ръката се протяга към главата ѝ. Нямахме накъде да бяга.

В този момент друга ръка се появи между желязната ръка и Алиса, лъскава, бяла, тънка пластмасова ръка на робот.

— Бягай! — каза той. — Бягай напред. Ние ще ги забавим.

Алиса го послуша и в същия момент прожекторът, който светеше в лицето ѝ, изгасна — вторият пластмасов робот се втурна към войника и счупи прожектора.

Алиса удари носа си в нещо твърдо, изтича няколко крачки и спря, за да си поеме дъх и да се огледа.

Тя стоеше на брега, близо до водата. Зад нея, на лунната светлина, се движеха ъгловати фигури и можеше да се различат пластмасови работи — те бяха по-ниски, по-слаби от войниците, но се движеха много по-бързо и бяха доста по-пъргави.

Железни работи удряха пластмасовите по главите и раменете, но външната крехкост на пластмасата изобщо не означаваше, че е по-малко здрава от бронята на войника.

Лейтенантът се отскубна от тълпата работи и хукна към Алиса. Явно не я беше изпускарал от очи. Пластмасов робот, забелязал хода му,

скочи високо и падна в краката му. Лейтенантът се спъна и се претърколи по камъните с трясък.

От водата, на около двајсетина метра от брега, стърчеше носът на полупотопения шлеп, с който роботите бяха доплавали на острова. Ето къде можеше да се скрие. Алиса влезе във водата, държейки чантата с миелoфона високо над главата си и щом водата достигна гърдите ѝ, тя заплува, гребейки с една ръка и опитвайки се да не вдига шум.

Чантата се оказа тежка и много искаше да я хвърли във водата, но Алиса знаеше, че миелoфонът е ценен уред и трябва да го се запази.

Алиса плуваше добре и дори сега, уморена и изтощена, тя стигна до черния нос на шлепа за около три минути, прекатери се на борда и седна в ъгъла на полупотопената кабина.

На брега шумът от битката утихна. Железни работи дочупваха пластмасовите си противници. В края на краищата те бяха десет и бяха специално пригодени да убиват. Пластмасовите работи бяха добри в готвенето и носенето на вещи.

Веднага щом битката приключи, железните работи отново се раздвижиха. Те откриха, че пленницата е изчезнала и отново тръгнаха да обикалят из острова, търсейки я. Един от тях изтича до самия бряг срещу шлепа и освети пясъка с фара си, за да намери следи. На Алиса ѝ беше студено и искаше да подскочи, за да се стопли, но трябваше да седи и да не мърда.

От небето се чу бръмчене на флаер. Флаерът пусна прожекторите си и освети острова. Роботите замръзнаха и млъкнаха. Лъчът се плъзна по брега, покрай шлепа, но Алиса не посмя да помръдне и да привлече вниманието на пилота върху себе си. Нали роботите ще се досетят, че тя се крие толкова близо до тях и ще се качат на шлепа, преди да пристигне помощ!

Сега Алиса не се съмняваше, че флаерът е изпратен от нейните приятели. Нея я издирват. И със сигурност ще я намерят. Но сега нещо друго беше по-важно — трябваше да предупреди хората на брега, че роботите се канят да започнат настъпление. Но хората там, туристи и летовници, дори не подозират, че роботите могат да нападат хора. И роботите ще ги изненадат и могат да убият или наранят някого. Жалко, че не можа да намери къде са скрили лодката. Въпреки че лодката, както каза началникът, я пазят. „Вероятно трябва да плувам до брега“

— реши Алиса — „Може би няма да се удавя и тогава ще стигна преди роботите. Просто трябва да го направя незабелязано. Ще изчакам, докато спрат да ме търсят.“

Флаерът отлетя и роботите, включили прожекторите, претърсиха водата с лъчите си, вероятно мислейки, че Алиса се е опитала да отплува от острова и не е успяла да отплува далеч.

— Човекът може да се е скрил на шлепа — отчетливо каза дрезгав глас на брега.

— Но ние губим време. Време е за поход.

— Нека първо убием човека. Проверете шлепа.

Стъпките на робота се отдалечиха по брега.

Алиса осъзна, че не може да чака повече. Тя скри чантата с миелофона в една ниша на палубата на шлепа, надявайки се, че роботите няма да я намерят в бързината. След това спусна краката си през борда, увисна на ръцете и, като се отблъсна от борда, веднага заплува към дълбокото. Тя заобиколи шлепа и заплува към брега. Понеже Алиса не беше успяла да изсъхне напълно, а вятърът беше студен и затова водата ѝ се стори отначало топла, сякаш беше специално загрята.

Алиса плуваше и всеки момент ѝ се струваше, че отзад ще се чуе вик: „Ето я!“ — и лъчът на прожектора ще я настигне...

И когато лъчът на прожектора наистина я настигна и, улавяйки мократа руса коса в кръг от светлина, заплува с нея, тя дори не беше изненадана и не се уплаши много. Тя просто заплува по-бързо, въпреки че знаеше или поне трябваше да знае, че няма да издържи дълго.

— Ето я! — настигна я гласът на главния робот. — Оръжия за бой!

Алиса не се обърна, но дори и без това усещаше как роботите опъват дългите си лъкове. „Бъз-з!“ — отстрани прелетя стрела. Втората падна във водата далеч напред.

Алиса се почувства уморена. „Още малко — каза си тя — още малко, брегът е близо“. Но тя се самозалъгваше. Брегът беше още много далеч.

— Спуснете лодката! — нареди лейтенанта-робот — жалко, че го няма моя верен пистолет. С него не пропусках от хиляда метра.

Алиса дори се изненада колко добре чу думите на робота, въпреки че сърцето ѝ биеше толкова силно, че сякаш чукове удряха

слепоочията ѝ.

— Давайте! — настигна я непримирим глас. — Тръгваме!

Всичко е загубено, осъзна Алиса и ѝ стана много тъжно за себе си, защото сега никога нямаше да лети до Париж за празниците, никога нямаше да се върне на училище и никога нямаше да кара по пистата, която върви натам, накъдето искаш.

Водата внезапно стана чужда и студена, като въздух, и престана да я задържа, а я дръпна по-надълбоко и ръцете ѝ отказаха да загребват, а краката ѝ увиснаха, сякаш безжизнени, и също я дръпнаха надолу. И Алиса си помисли, че така или иначе нито Герман, нито баща ѝ някога ще разберат какво се е случило с нея...

Отметнала назад глава, тя видя за последен път звездите и в този момент нещо силно я удари леко отдолу и я изнесе на повърхността.

Алиса се опита да се освободи, все още не разбирайки какво ѝ се е случило, но еластичната повърхност, която я носеше, не се отказа и продължи да носи Алиса напред, към планините.

Ако не беше толкова тъмно, Алиса веднага щеше да се досети, че делфините са ѝ се притекли на помощ, но тя беше толкова уморена и не разбираше какво става, така че може би мина около половин минута, преди да ѝ просветне, че самата тя вече не плуваше, но се носи към брега на нещо като кораб — това бяха гърбовете на два делфина, притискащи се един до друг. Гръбните им перки бяха като бордове на лодка, а протегнатите ръце на Алиса лежаха върху изпъкналите им чела.

Алиса не посмя да надигне и да погледне какво се случва отзад, ами ако делфините се разделят и тя отново падне във водата. Тя много добре знаеше, че вече не може да издържи във водата дори минута — краката и ръцете ѝ ужасно тежаха.

Отзад се чу лекото боботене на двигателя на лодката. Явно роботите продължават да я следват.

— По-бързо! — прошепна Алиса на делфините — Трябва да стигнем до брега възможно най-скоро, в противен случай ще започнат да убиват хора.

— Добре — внезапно каза един от делфините. Говореше трудно, едва произнасяше човешките думи. — Не бой се. Скоро пристигаме.

— А всички мислят, че не можете да говорите! — зарадва се Алиса.

— Ние се учим — каза делфинът.

Светлината от прожектор настигна делфините и освети лъскавите им гърбове и Алиса, лежаща между перките.

— Напред, бързо! — извика шефът-робот — Няма да ни избягат!

Делфините заплуваха още по-бързо, но все пак Алиса усети, че брега бавно се приближава, но по-бавно от лодката с роботите, която ги настигаше. Прожекторът от лодката вече не изпускаше делфините и ги следваше уверено, даже и като се опитваха да сменят посоката, за да излязат от обсега на светлината.

Наблизо във водата се заби тежка стрела — роботите стреляха по делфините.

— Много лошо — каза делфинът и изсумтя — Лоши хора. Такива не сме срещали досега.

— Това не са хора — каза Алиса — Това са полудели роботи. Те искат да убият всички хора. Трябва да бъдат спрени и да се предупредят хората, в противен случай могат да направят такива поразии...

— Роботи — каза делфинът — значи машини. А машините се правят от хора.

— Това сигурно са стари машини, попаднали са във водата и са се развалили. По-бързо.

Лодката вече беше съвсем близо и Алиса, като се огледа наоколо, видя, че носът на лодката и белите вълнички покрай носа ѝ се виждат ясно на фона на черната вода.

— Догонват ни — каза Алиса. Вече беше доста страшно.

Делфинът изсумтя силно и ядосано.

Наблизо — Алиса по-скоро ги усети, отколкото видя — над водата се появиха гърбовете на други делфини. Един от тях се обърна и тръгна към лодката.

— Виж! — извика роботът-лейтенант. — Торпедо! Стреляй!

Бяла стрела, видима отдалече, изсвири и прониза делфина. Всичко се случи много близо.

Тя щеше да запомни сцената завинаги — мъждукащите прожектори, черните гърбове на делфините, пръските и пяната и краткия вик на умиращия делфин.

Алиса погледна напред. Мигащият прожектор освети скалата отпред и тя осъзна, че брегът е близо. Много близо. Но делфините

няма да имат време да стигнат до него.

— За всеки ще има по медал! — извика главния робот. — Хванете човека жив или мъртъв!

Изведнъж делфините, които носеха Алиса, рязко завиха настрани и за момент лодката се оказа много наблизко, и Алиса съвсем ясно видя как останалите делфини — тя не знаеше колко са: може би десет, може би двадесет, — като тъмна маса удариха лодката в борда. Лодката се наклони рязко, загребвайки вода. Роботите се втурнаха на другата страна, за да я стабилизират, но това само ускори смъртта на кораба им. Лодката се преобърна и само секунда-две главният робот успя да се задържи на повърхността, хващайки се за потъващата лодка. Останалите роботи отидоха на дъното, като железни чукове. Да, ама така си и беше. Нали бяха железни.

Шефът изкрещя отчаяно:

— Аз съм фаталист! В края на краи...

Вълни от лодката се разбягаха в различни посоки и само дъното ѝ се виждаше във водата, сякаш сред черните делфини се провираше бял, няколко пъти по-голям от останалите.

В следващата секунда делфините се обърнаха и, сякаш нищо не се беше случило, заплуваха към брега, заплуваха стремително и грациозно и сякаш на шега извиха черните си гърбове близо до пясъчната ивица и хвърлиха Алиса във въздуха.

Тя се отпусна на пясъка и искаше да се засмее, но започна да плаче и не можеше да спре.

Делфините се въртяха покрай брега, изскачаха от водата, свирукаха, а Алиса плачеше ли плачеше.

... И тогава настъпи тишина. Такава тишина, каквато не е имало отдавна. Небето над морето започна да бледнее — майската нощ е кратка — лодката беше изчезнала някъде, очевидно беше отнесена от крайбрежното течение или повлечена със себе си от делфините, а бризът, който се появява сутрин, беше толкова тих и нежен, че само леко разроши косата на Алиса. И ако не беше досадната болка в издрасканите крака и ръце, смъртната умора и жаждата, които се върнаха с тишината, можеше да се каже, че цялата тази нощ се е присънила на Алиса.

Алиса въздъхна и се изправи. Не искаше да става, но трябваше да се върне в лагера на кинаджиите. Сигурно са се побъркали от

притеснение.

Алиса се затътри нагоре по хълма, за да види от коя страна са палатките.

Тук, на половината път към лагера, тя беше пресрещната от спасителите на специалния отряд на водната служба. Те се подготвиха призори да претърсват морското дъно.

Следобед, след като се наспа, цялата налепена с лейкопласт и намазана с лечебен мехлем, Алиса, заедно с кинаджиите, отиде на острова. Лодката отплува от залива, на брега, на който потъналите работи вече бяха извадени и лежах в редица. До един от тях лежеше лък. Сеирджиите, събрали се от цялото крайбрежие, заобиколиха железните трупове като стена, бръмчаха стерео камерите си и се чудеха на висок глас. Алиса се скри зад гърба на Герман, за да не я разпознаят и да започнат да задават глупави въпроси. Още на разсъмване тя беше снимана за сутрешния вестник и целият Крим вече знаеше за нейните приключения.

Берта, която пристигна от Москва с метрото, носеше лилава перука и жива рокля от венериански водорасли, която променяше цвета и шарката си всяка минута. Берта изтича до Алиса и я заразитва с такава настойчивост, че Герман трябваше учтиво да я избута настрана.

Островът беше безлюден и вятърът виеше сред руините. Върху сандъка в резиденция на ръждясалия лейтенант лежах големите ножици и тенекията, от които той беше изрязвал награди. В ъгъла имаше куп детайли и дрехите на това, което вчера беше старец-киноробот.

Алиса показва на журналистите и Герман дупката, в която беше хвърлена. На една от стените ѝ, тази, която беше по-наклонена от останалите, се бяха запазили вдлъбнатините — стъпалата, по които Алиса се изкачи на свобода.

На връщане спряха при полупотопения шлеп и взеха чантата с миелофона.

Островът ставаше все по-малък и по-малък, докато се отдалечаваха в морето. Лодката се приближи до брега. Приключението свърши.

Делфините настигнаха лодката недалеч от брега. Те плуваха до нея известно време, лудуваха и се гмуркаха като обикновени глупави

риби. После делфините се насочиха към морето, но един изостана, обърна се към лодката и каза с тънък глас:

— До скоро, Алиса.

— Довиждане! Благодаря! — извика Алиса.

А Берта отначало не повярва на собствените си уши, а когато повярва, припадна.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.